

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan sveder, števila naročnikov in prejemnikov.
Izsevanje: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.
za uradne razglase 60 vin., za poslane in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priljubna. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
v Jugoslaviji: K 84—
celoletno napred plačan 42—
polletno 21—
3 mesečno 7—
V inostranstvu: K 95—
celoletno 50—
polletno 25—
3 mesečno 9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 500 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in začetne frankovane.

Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Dr. Fran Windischer:

Švica in nove naloge naše trgovine.

I. Gospodarske prilike v Švici in naša gospodarska osamosvojitev.

Kupčijski krogi so složni v sodbi, da bo Švica kakor za vojske politično tako še dolgo po vojski gospodarsko igrala dokaj važnejšo vlogo, nego ji pripada, absolutno sojeno, po njeni velikosti in ekonomski sili. Švica ima krasno živinorejo, lepo kmetijstvo, vendar nezadostno za svoje potrebe. Vagledno je razvita hotelska industrija, odlični faktorji v njenem gospodarstvu je tujsko gibanje, ali vendar ne odločilen. Krepka je švicarska industrija, vendar se mora uveljavljati na svetovnem trgu po svojih specialnih in preciznih fabrikatih zlasti v metalni stroki, kajti navezana je na import vseh najvažnejših predmetov in surovin, predvsem železa in premoga. Švica rabi svobodo gibanja: uvažati mora, prevažati, delati skrbno in izvažati. Švicarje znači gospodarsko njih lastni pregovor: Der Schweizer muss ein Loch haben. Vorne prometne naprave služijo trgovini, industriji, tujski industriji. Čvrsto razvito denarništvu skrbi za plačila in kreditna sredstva. Navzlic majhnosti Švice iščejo, odkar je vojska, najbogatejša vesele kreditov v švicarski valuti, ki je sedaj prvredna. Švica je demokrat in vrlo praktičen. Človek. Fičfirčevstva ne ljubi ne v zasebnem življenju ne v svojih napravah. Za izobrazbo se skrbi pozorno. Na glasu so švicarska strokovna učilišča, tehniška, trgovsko, obrtno šolstvo. Prilika je v Švici obilno za bodrilo in za študije onim, ki so poklicani, snovati in popolnjevati v naši domovini socialne, gospodarske in izobraževalne naprave, pa tudi praktičnim trgovcem in obrtnikom. Švicarji so vzgledno podjetni, 3 milijonska država je sedaj skrbno na poti, da si zagotovi prikladno pristanišče ter svojo trgovsko flotilo.

Na živ blagovini in osebnim promet po svoji bitnosti navezana je bila Švica po vojski obilno prizadeta. Utesnjevalne navedbe v vojski stoječih vesele so dušile import in eksport. Skrb za samohranjo je naravno tudi morala zavirati kupčije prosti tečaj. Vobče pa se sme reči, da je trgovina in obrtnost življala debela leta. Ljudje so si zaustavili lepe novice. Ker so Švicarji trgovci z razvitim pridobitnim čutom, ki nagaanja in sili v vedno nova in večja podjetja, je računati z ekspanzivno delavnostjo v industriji in trgovini tembolji, ker tudi oficialna mesta skrbno pospešujejo ekspanzivno prizadevanje in kupčiji in obrtnosti. Ekspanzivna industrija nestrpno čaka, da padejo še obstoječi gospodarski okovi. Mnoge stroke imajo obilne zaloge, za katere ni odjemalcev doma. Trgovina je prav tako pripravljena, da pohiti na stara in nova razpevališča. V železni, kemični, urarski, tekstilni, svileni, strojni, pa tudi živilni in oblačilni industriji bo dobiti lepe prilike za nakup takoj, pa tudi redno pozneje. Mimo tega je na švicarskih tržiščih ugodnih prilik za sklepanje kupčij za tranzitno blago, za izpoznavanje in pridobivanje novih kupčijskih prijateljev tudi za take trgovinske stroke, ki prihajajo za enkrat v Švici le kot trgovina, zlasti komitajška v poštev. V tem in onem pogledu je na teh nevtirnih tleh dana prilika, da se postopoma in sčasoma pride do prvega vira in da se je moč otresti vsakega nepotrebnega posredovanja. Na hip in na prvi mah to ne gre. V veliki trgovini, — v resnično veliki, ne v onem zmišlu kakor se pri nas na trgovino na debelo zamenjava ali isto-veti z veliko trgovino — se treba mnogo učiti, opazovanja treba in izkušnje, zakaj tla so rada zdrsla.

Nam je vobče doslej manjkalo izkustev v veliki trgovini, eksportni kakor importni. Celo v naši največji eksportni stroki, v lesni trgovini smo bili

hlapi laških prekupcev. Takozvana naša velika trgovina ima na prevažnem ljubljanskem trgu izvrstne zastopnike, podjetne in veščje može, dobre strokovnjake, ali v starih razmerah pred vojsko je bil celoten ustroj tega veletrgovanja le precej nekompleksiran in ne ravno dalekosežen. Glavne niti so tekle v monarhiji, največ med Dunajem in Trstom, kupčijska pot preko tega teritorija je bila že skoro dogodek. Pa temu bo moralo postati drugače in bo tudi drugače. Horizont postane širši, saj je pri nas že tudi bilo trgovskih orlov, ki so se vzpeli čez običajne mejnike. Celo naši Kroparji in Kamnogičani ter Stražiščani so si upali zelo daleč po svetu, čeprav niso ravno kapitalisti.

Naša trgovina je dobila naenkrat dokaj višje zvanje in dokaj važnejše naloge. Treba se bo sedaj zganiti in gibati, treba bo iskati v novih odnošajih novih dobavnih virov in novih potov. Večletno, za vojske tušintam vsled pomankanja blaga potrebno ukupjenje trgovske svobode bo kmalu zopet izginilo, zasilno trgovanje občin, dežel in držav bo odpadlo, ker bo kmalu po miru odpadel vzrok za tak promet z blagom. Komune bodo tem raje nehale, ker se bo s povratkom normalnih kupčijskih razmer vrnil v trgovino riziko. Trgovina pripade zopet trgovcem. Naša trgovina bo morala v mnogokaterem oziru delati pod novimi pogoji. Predvsem treba imeti pred očmi, da so odslej Zagreb, Ljubljana itd. ne več trgovska središča za posamezne pokrajine in province kakor prej, marveč odlični trgovski emporij samostojne države. Raz ta vidik bo presojati ne le našo trgovino v ožjem zmišlu, lastno kakor komisijsko, marveč tudi bančno kupčijo, prevozne naprave. Vsa ta podjetja stoji pred višjimi nalogami. Osamosvojitev naša ne sme ostati le politična, slediti ji mora tudi gospodarsko — trgovska. Prizadevanje naše mora biti obrnjeno na to, da se oiresemo v trgovini, denarstvu in polagoma tudi v industriji tujega posredovanja, tujega novca in tujih izdelkov. Kupovati v tujini, zlasti sovražni, pomenja zadolževanje. Odvisnost od tujega kredita je suženjstvo. Vse vrste: a) alienum acerbis servituti. Stopiti treba na svoje noge, iskati direktnih zvez z inozemstvom, kolikor mož direktnih dobavnih virov in neposrednih odjemalcev moramo dobiti, postopoma moramo po možnosti sami fabricirati: zato pa treba ven v svet in ne čakati, da se nas spomnijo drugi pridnejši in podjetnejši. Prejšnja praksa, ko se je čakalo le na dunajske, peštanske, tržaške, redko le na češke, mora nehati. Novi kurz ni lahek, ali brez novih smeri ne pojde, če počemo biti v kratkem zopet trgovski helotje Nemcev. Lahov in morda še ogrskih židov. Prejšnje kupčevanje bo treba v temeljih podreti. Ni rečeno, da bi od Nemca ali Laha ali Madžara ne smeli kupiti, če je najugodnejši ponudnik ali svoboda izbiranja si moramo ustvariti in zagotoviti. Tudi naši denarni zavodi morajo misliti na povečanje naloge nacionalne trgovine v samostalni državi. V Zagrebu, v Ljubljani in drugih trgovskih mestih bo treba znatno obilnejših sredstev za potrebe trgovine in obrta. Carinska vprašanja nas bodo odslej tudi neposredno morala zanimati.

II. Jugoslovanska oficialna trgovska reprezentanca v Švici.

Pričujoča izvajanja niso pisana brez praktičnega namena. Slovenci vobče smo premalo poznali svet, tako smo zaverovani v lepote naše sladke domovine, da gre ven navadno le, ko-gač žene sila. Kako malo in redko smo hodili v tujino, kako redka se bila naša prijateljstva in znanstva v inozemstvu. Prej je bilo vas to odpravljanje in razumljivo: malo kolone smo bili v kolezju velikoga aparata. Prekrat je prišel ranjeje in radikalneje, nego smo mislili. Treba sedaj tem urneje na delo. Za šole in teorije sedanjih trgovski rod skoro nima časa, ker gre za neodložne naloge praktične trgovine. Mladina, naraščaj bo imel lažje, stabilnejše

Poskrbeti mu bomo za dobro, praktično višjo trgovsko šolo v Ljubljani, z njo v zvezi morda vzgledni trgovski kontor. Pošiljati hočemo naše mlade trgovce v tujino učiti se, opazovati in iskati prijateljev. Prakso bodo videli deloma že pri svojih očetih in prednikih, kateri pa zase sedaj nimamo ne vzgledov ne »simeljnov«.

Poznamo in cenimo naše trgovce, zmorni so in deloljubni, zmogli bodo tudi nove težke naloge. V oporo jim bo, da so imeli mnogi cvetočo konjunkturo in prilike, opomoči si in zbrati si znatna lastna sredstva. Med vojsko so imeli čisto neprijetne čase in jezo, ker so morali stati ob strani. Imeli so pa priliko razmišljati. Vedo sami sedaj najbolje, da bo v novih razmerah dosti prostora, za vse pridne in deloljubne trgovce. Malenkostni konkurenčni pomisleki so sedaj povsem neumestni. Separatizem, ekskluzivnost, proč ž njima! Sedaj treba skupnosti, uvidenosti in velikopoteznosti! Te besede podčrtavamo, ker je sedaj po naših mislih za mnoge stroke treba skupnega in dogovornega postopanja vsaj večjih in največjih firm, ako naj se bo kos ogromnim nalogam. Mnenja smo, da je potrebno velikim trgovcem, ki so za direktni import poklicani, razumno složiti se, pogovoriti se in v nekaterih nakupovalnih družbah (konsorcijih) stopiti v velike kupčije, potrebne za preskrbovanje prebivalstva.

Uvodoma smo namenoma podali kratek gospodarski obris, ki naj opozori na Švico, katere je za naše zemlje prvredne važnosti v teh razmerah, ko smo obkoljeni od vseh strani od sosedov, kateri nam ne bodo zlepa nikdar privoščili prostora na solncu. Iz uvodnih navedb je razvidno, da je zveza s Švico za našo trgovino prepotrebna vsled razpoložnega blaga, ki tu čaka kupocev, potem pa zato, ker je tu ugodna prilika za trgovsko izpoznavanje, iskanje in sklepanje zvez, skratka izhodišče za trgovce mlade države, ki se hoče otrešiti starega robetva in se nanovo orientirati.

Švica je sedaj zasebnim ljudem osobito težko dostopna. Tudi so v Švici na odgovornih mestih zelo nezaupljivi napram novim in nepoznanim osebam, ki se zglasaajo kot trgovci. Umljivo, ker se je nakopičilo za vojske vsled prevelike strpljivosti oblasti silno veliko preteklih premikačev in oduhovov, ki s svojo »kupčijsko prakso« škodujejo ugledu švicarske trgovine. Ker je naša država vitalno interesirana na bodočem uspevanju svoje nacionalne trgovine, je pač absolutno potrebno, da skoro store oficialna mesta primarne korake v ta namen, da se v Švici ustvari naši legitimni poklicni trgovini možnost in predpogoje za praktično trgovsko delo in kupčijsko udeleževanje. Neodložna potreba je, da naša centralna ali deželna vlada — opredeliv kompetence mi ni znana, ker smo že cele tedne v inozemstvu brez zvez z domovino — ustanovi ali omogoči ustanoviti v Zürichu ali Bernu reprezentativno mesto, kjer bodo naši pridobitni krogi imeli svoje samne mesto. Naziv je egalon, morda jugoslovanska trgovska komora v Švici (chambre de commerce yougoslave) ali jugoslovanska oficialna trgovska reprezentanca (representation commerciale officielle yougoslave). Priporočeno mesto mora imeti oficialen značaj, treba tudi, da se omenja take institucije notifikira od vlade do vlade uradno. Reprezentativno mesto samo naj bi ne delalo kupčij. Le tako si je moglo zagurati, da bo kot oficialno zastopstvo vživelo pri oblastvih (svetnem svetu in kantonalnih) ugled in tréspogojno zaupanje. Dosega lepših odnošajev je pa praktično v glavnem odvisna od fakta in opreznosti s tem poslom poverjenih osebosti. V temni zvezi s domačimi faktorji in denaršo trgovino, če le moč združene v konsorcije saj za začetno dobo ter v stalni zvezi s švicarskimi organizacijami in trgovci, bi delovale

Tako »Syndicat pour l'exportation des produits agricoles et industriels de la Yougoslavie« in »Union des industriels et commerçants de la Yougoslavie«.

IZHAJANJE BEOGRADSKIH LISTOV.

Beograd, 18. maja. Od jutri počen, beogradski listi ne bodo več izhajali ob ponedeljkih, ker se tiskarski delavci branijo, da bi ob nedeljah delali. POVRATEK ZNANEGA »VELEIZDAJALCA« BOŽA MILANOVIČA V DOMOVINO.

Sarajevo, 18. maja. Na potu iz Francije v domovino je dospel v Sarajevo znani »veleizdajalec« Boža Milanović, eden izmed voditeljev bivše srbske Narodne obrane. Boža Milanović je igral veliko vlogo v veleizdajniških procesih v dobi avstro-ograrskega terorizma.

GLASOVI O NAMERAVANI KOALICIJI SRBSKIH RADIKALCEV Z HRVATSKO IN SLOVENSKO LJUDSKO STRANKO.

Sarajevo, 18. maja. Demokratsko glasilo »Glas Narodac« beleži vesti, da se snuje koalicijska med srbskimi radikali in hrvatsko in slovensko ljudsko stranko. List oboja to kot nemoralno, če bi omenjena stranke nimajo ničesar drugega skupnega, kakor edino

predlagano mesto v prid izvoznih dovolil, iskalo trgovskih zvez, dobavnih virov, finančnih zvez, kreditov, dogovorov, odjemalcev. Razume se, da ne govorimo za birokratsko pisarniško podjetje, marveč za organ, praktičnim potrebam služoč. Priporočano mesto bi izvršno služilo kupčijskim interesentom vseh vrst. Delokrog bi mogel obširjati tudi druge stvari. Kako dobro bi služilo tako mesto informativno onim, kateri bi morda od vlade poslani hoteli študirati v Švici socialne naprave (zavarovanje), strokovno šolstvo za trgovske in obrtni stan, gospodarske naprave. Naše dijaštvo, če naj se oprosti nemške in avstrijske mentalitete in se praktično vežba v tujih jeziki, bo moralo v zapadno inozemstvo. Onim, ki se odločijo za Švico, bo iskati dovoljenja za pot in nastanitev in tudi sveta bodo rabili. Čez silo kakoga še tako dobrega konzulata gre, da bi mogel vsem mnogostranskim zahtevam ustrezati.

Na napačno, kampanilno stališče bi se postavljaj, kdor bi trdil, da gre pri priporočani instituciji za zgolj enostranske kupčijske interese. Obdani blagor je tu vitalno interesiran. Glede institucije same mora veljati za vodilo, da mora biti zasnovana praktično in dobro ter imeti zadostno sredstva. Naprava bi bila zvezana pač z znanimi stroški, ali živo potrebna je in nosila bo trajne sadove.

Politične vesti.

(Naša izvirna poročila.)
VOJNA ODŠKODNINA SRBIJI IN »PRAVDA«.

Beograd, 18. maja. »Pravda« razpravlja o vojni odškodnini Srbije in prvi med drugim: »Ako se je v Parisu res sklenilo, da Srbija od vojne odškodnine, kajero bo plačala Nemčija, ne dobi ničesar, potem je dolžnost naše vlade, da se zavaruje pri zavezniških na drug način. Predvsem mora naša vlada odločno odkloniti načrt, naj dobi naša kraljevina neposredno odškodnino od Avstrije ali Turčije in Bolgarske. Naša pravica do odškodnine bi ostala samo na papirju, ako bi bili navezani sami na sebe, da jo realiziramo. Zveza narodov bi sicer res garantirala realizacijo, a kdo naj jo izvrši, ako bi bilo treba rabiti silo? Naš narod vrhutega ne more čakati, zato naj zahteva naša vlada, da ji izplačajo priznano odškodnino vesele same in naj jo potem iztirjajo od premaganih držav. Za zaveznike, ki so nam obljubili popolno povrnitev škode, pomenja malenkost izplačati te v primeri z drugimi majhne svote.«

ANGLEŠKA MISLIJA V BEOGRADU.

Beograd, 18. maja. Predvčerajšnjem je dospela v Beograd angleška mislija, ki ima nalogo, da prepotuje Srbijo in prouči srbske gospodarske razmere.

IZHAJANJE BEOGRADSKIH LISTOV.

Beograd, 18. maja. Od jutri počen, beogradski listi ne bodo več izhajali ob ponedeljkih, ker se tiskarski delavci branijo, da bi ob nedeljah delali. POVRATEK ZNANEGA »VELEIZDAJALCA« BOŽA MILANOVIČA V DOMOVINO.

Sarajevo, 18. maja. Na potu iz Francije v domovino je dospel v Sarajevo znani »veleizdajalec« Boža Milanović, eden izmed voditeljev bivše srbske Narodne obrane. Boža Milanović je igral veliko vlogo v veleizdajniških procesih v dobi avstro-ograrskega terorizma.

GLASOVI O NAMERAVANI KOALICIJI SRBSKIH RADIKALCEV Z HRVATSKO IN SLOVENSKO LJUDSKO STRANKO.

Sarajevo, 18. maja. Demokratsko glasilo »Glas Narodac« beleži vesti, da se snuje koalicijska med srbskimi radikali in hrvatsko in slovensko ljudsko stranko. List oboja to kot nemoralno, če bi omenjena stranke nimajo ničesar drugega skupnega, kakor edino

željo po vladi in pa mrzijo do demokratov.

RAZSTAVA V SPLITU.

Split, 18. maja. Včeraj je bila zaključena razstava dalmatinskih umetnikov. Najboljše umetnine bodo poslali še v Zagreb in Ljubljano, da jih razstavijo tudi tam. Dalmatinska pokrajinska vlada je nakupila več slik.

ITALIJANSKI IZGREDI V SPLITU.

Split, 18. maja. Italijanska družba je napadla vnovič veliko število jugoslovanskih meščanov. Do napadov je prišlo po nekem shodu, na katerem je župan dr. Ziliotto na vse načine hujkal proti Jugoslaviji. Italijanaši so udri v privatna stanovanja uglednih jugoslovanskih meščanov, poškodovali pohištvo in odvedli vsakega, ki se jim je upiral. Vojaki so druhali še podpirali. Izgredi so bili tako oboesni, da se je čutil italijanski poveljnik prisiljenega pozvati župana dr. Ziliotto, naj skrbi bolj za red in mir. Položaj jugoslovanskega prebivalstva postaja vedno bolj neznosen.

INOZEMSKÉ VREDNOTE NA ZAGREBSKEM VALUTNEM TRGU.

Zagreb, 18. maja. Kupčija na zagrebškem valutnem trgu je bila tudi v preteklem tednu izredno živahna. Povpraševanje po tujem denarju je naraščalo, z njim pa so narasle vrednosti inozemskih plačilnih sredstev. Za 100 dolarjev so plačevali 3100 K, za 100 frankov 475 K, za 100 lir 385 K, za 100 romunskih lejev 215 do 220 K in za 100 dinarjev 310 do 315 K. Za angleški denar je bilo povpraševanje manjše, za livre šterlinge se je plačevalo 122 do 123 K, padel pa je tudi kurz za napoleondore, ki se je gibal med 141 in 142 K.

SPIRIT POD ODSVOJNO PREPOVEDJO.

Zagreb, 18. maja. Uradni list »Narodna Politika« prinaša razglas zagrebškega delegata finančnega ministarstva, s katerim se stavlja pod odsvojno prepoved vse zaloge špirta, ki se nahajajo pri trgovcih, v skladiščih in rafinerijah.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

URADNO POROČILO S KOROŠKE IZJAVE ZASTOPOV LJUDSTVA. UJETI JUNAČI.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 18. maja iz uradnega vira: V okrajnih glavarstvih Maribor, Slovenj Gradec, Ljutomer, Ptuj, Brežice, Celje in Konjice so vse občine po svojih zastopnikih sporočile okrajnim glavarstvom, da odločno zahtevajo združenje vse slovenske Štajerske z Mariborom in Radgono, vsega slovenskega Prekmurja, vse slovenske Koroške s Celovcem in Beljakom z državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Enake sklepe javljajo tudi avtonomna mesta Maribor, Celje in Ptuj. V občini, kjer ni proglašen preki sod, so se vršile danes javne manifestacije, pri katerih so se sklenile resolucije v enakem zmišlu.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 18. maja ob 10. iz uradnega vira: Južno od Spodnjega Dravograda ter v Dravski dolini so se 17. t. m. približevale nemške patrole našim predstražam in jih nadlegovale s streljanjem iz pušk in streljin. Napadalni poizkusi so bili odbiti. Delovali sta obojestranski artiljeriji. Severno od Jezerskega sedla in na železnici smo prepoznali sovražne patrole. Položaj je neizpremenjen. — V Spitalu ob Dravi se nahajajo tri slovenski častniki — ujetniki: kapetana Vidrih Oton in Badiura Rudolf; nadporučniki: Peterlin Makso, Legiša Rado, Rybar Miloš, Tratnik Ferdinand, Prešern Dušan, Černe Janž; poročniki: Jenko Stojan, Geršak Karol, Urbas France, Šturm Pavel, Kurent Andrej, Gogola Avgust, Zacherl France, Plajš Andrej, praporščaki: Premrou Viljem, Turk Jakob, Vukšinič Martin, dr. Ploj France. — V rezervni bolnici št. 1 v Celovcu ležijo in so dobro preskrbljeni: poročnik Štirn Jože, Pavlič Martin, Gačnik Janko in praporščak Gradl France. Delle tle ranjeni vojaki: Rak Janž, Janž

van, Fingst (?) Janez, Blatnik Anton, Jamer Ludovik, Rosinc Franc, Oraž, Judo, Markelj Janez, Leban Janez, Pok, Ignac, Richter Miha, Lampič Rudolf, Grabner Anton, Kunsek Miha, Spruck Albin, Bacher Franc, Bertinac Franc, Judo Jakob, Freimuth Simon, Zalokar Janez, Kohlmann Janez, Kapfeler Ivan, Kodala Bertl, Polak Franc, Ravter Jože, Gorjanc Franc, Bergmann Anton, Jiri Alojzij, Šoban Franc, Lasnik Jože, Neiger Alojzij, Novak Janez, Marzec Jakob, Pintarič Janez, Breskvar Franc, Arnoš Ivan, Jerlicio Franc, Jagodič Franc, Sodiok Jože, Ravter Jože, Prencor Jože, Zugmas Alojzij. — Imni je 30. aprila Krušič Leopold in 4. maja Kranjc Janez. — Bolni so: narednik Grandl Makso, deseterik Bugar Janez; vojaki: Leven Alojzij, Pustoslavšek (?) Zimmermann Jože, Jovanovič Vladislav, Bonovič Miha in Soršak Simon. — Približno 90 vietnikov je še v Celovcu; vsi drugi se nahajajo v Spitangu ob Dravi, v Gmündu in v Zagorjem Oravogradu.

Vietniki in ranjenci. Ljubljanski župani urad poroča dne 17. maja ob 16. iz uradnega vira: V Celovcu se nahajajo ti - le zdravi slovenski vietniki lastniki: podporočnik Lipič Lovrenc in praporščak Guzelj Ladislav, oba od ljubljanskega pešpolka; nadalje podporočnik Fragner Josip, karlovškega pešpolka. V celovški bolnici leže ranjeni: poročnik Štirn Jože, aspirant Gradt Maks, ljubljanskega pešpolka; poročnik Gačnik Janko in poročnik Pavlič Martin, zadnji celjskega pešpolka. Vsi so iz nevarnosti.

Končana pogajanja. LDU, Celovec, 16. maja. (DKU.) Uradno: Pogajanja z jugoslovansko delegacijo o ugotovitvi demarkacijske črte na koroški fronti in o sklepu premirja so ostale brez uspeha. Jugoslovanska delegacija je odločno zahtevala, da se mora vzpostaviti črta, ki je bila pred 29. aprilom in da jugoslovanska črta zopet zasede mostiča pri Spodnjem Dravogradu in Velikovu ter vojaško pozicijo na severnem izhodu iz karavanškega predora, iz katerih so se, kakor je znano, vršili vpadi z dne 20. aprila proti Celovcu in Beljaku. Nemška Avstrija je najprvo predlagala skleniti premirje z ozirom na sedanjo črto. V nadaljnjem poteku razprave pa je predlagala Nemška Avstrija neutralizacijo na desnem bregu Drave ležečega koroškega ozemlja od Frajbaha do štajerske meje. Tretji predlog se glasi, naj se nemške avstrijske črte iz označenega ozemlja umaknejo in da jugoslovanski zastopniki zgolj zato jamčijo, da se pri premikanju jugoslovanskih čet ne vršijo nobena nasilstva napram prebivalstvu, ki drži z Nemško Avstrijo. — Vse te predloge so jugoslovanski zastopniki označili kot nerazpravljive. Na nadaljnji predlog zastopnikov Nemške Avstrije, da naj se glede ugotovitve poročilne demarkacijske črte do ureditve vprašanja po mirovni pogodbi obrne na razsodišče ali na entente vesle, so izjavili jugoslovanski zastopniki, da sprejmejo ta predlog le kot sporočilo njihove vlade, in da radi tega ne morejo odgovoriti svojega odpovedanja. Jugoslovanski zastopniki odpušajo dne 17. t. m. zvečer preko Maribora. Na njih prošnjo se jim je dala prilika, pred odpuščanjem obiskati v Celovcu se nahajajoče jugoslovanske vietnike. Nadalje so se sporazumeli, da pripustita obe stranki obisk pri njih se nahajajočih vojniških vietnikov po komisijski druge stranke in da se imenjava ranjenih in bolnih vietnikov.

KURZ DENARIJA.

LDU, Beograd, 18. maja. Finančni minister je izdal naredbo, ki določa kurs kovanega denarja bivše avstro - ogrske države kakor tudi kovanega denarja črnogorskega in bolgarskega ozemlja enako z dinarskim kurzom, tako da se bo pri državnih blaginjah za vsako kovan krono, oziroma za vsak kovan lev ali perper izplačal en dinar.

SLAVJE NARODNEGA BORCA.

LDU, Beograd, 18. maja. Včeraj so na svečan način proslavili spomin prvega bojevnika za narodno neodvisnost dr. Jovana Skerliča. Slavnosti se je udeležilo več civilnih in vojaških oddelkov. V imenu Slovencev sta govorila poslanec dr. Kukovec in dr. Lovrenčič.

BOLNI MINISTER.

LDU, Beograd, 18. maja. Ministru dr. Lukinovič se je obrnilo na bolje in bo kmalu mogel zopet nastopiti službo.

Potrebno ministrstvo. LDU, Beograd, 17. maja. Regent prestolonaslednik Aleksander je podpisal ukaz o ustroju ministrstva za narodno zdravje. Zahvala za priznanje. LDU, Beograd, 17. maja. Včeraj se je vlada brzojavno zahvalila vsem zavezniškim državam za priznanje kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Vsi bi radi bili Jugoslovani. LDU, Beograd, 17. maja. Vladi prihajajo številna vprašanja o podelitvi jugoslovanskega državljanstva. Vlada je sklenila, da se do končne demobilizacije ne podeli nikomur več državljanstva, tudi ne prebivalcem, ki so se naselili na našem ozemlju.

Strokovne komisije proti dragini. LDU, Beograd, 17. maja. Ministrski svet je sklenil, osnovati strokovne komisije, ki bodo imele nalogo, proučiti vprašanje, na kak način bi se mogla omejiti sedanja draginja.

Gradivo. LDU, Beograd, 17. maja. »Slobodna Rilec« javlja, da je vla-

da sklenila, da bo nabavila vis gradivo, potrebno za gradbo železnice in železniških mostov v Francoski Angliji in Ameriki v sporazumu z vlado teh držav.

Finančna straža. LDU, Beograd, 17. maja. V svrhu vzdrževanja reda na balkanskih mejah, je vlada določila večji kredit za nove finančne stražnice. Istočasno se zviša število stražnic na makedonski in albanski meji.

Jelačić. LDU, Zagreb, 17. maja. Dne 20. maja bo v župni cerkvi sv. Marka zadušnica za bana Jelačića.

Saniteta LDU. Zemun, 17. maja. V Zemunu je došel čišči sanitetni vlak.

Razumni Albanci. LDU, Berlin, 16. maja. (DKU.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Haaga: Iz Pariza javljajo: Albanija je zaprosila Zedinjene države, da prevzame mandat nad Albanijo. Amerika je dala prijazen odgovor. Albanci se najostreje upirajo londonski pogodbi, ki v resnici pomenja delitev dežele in napravila Adrijano čisto italijanski morjem. Računati se mora, da bo Albanija popolnoma izginila, ako bo Valona pripadla Italiji, ker bi Albanija med Grško, Srbijo in Italijo popolnoma propadla. Iz sedanje ureditve more Albanija pričakovati samo novo balkansko vojno.

V Krškem je prevzel lekarno s i. t. m. g. M. Ph. Ivan Jošt iz Vojnika pri Celju.

Rogatec. Za koroške begunce so darovali rogaški Slovenci 307 K.

Neodrešena domovina.

VELIKI IZGREDI V ZAGREBU.

Fakinaža in italijansko vojaštvo napada Jugoslovane.

Reka, 15. maja. Sinoči ob 6. se je sestal zadrski občinski svet k seji, da protestira proti brzjavici, poslani od Narodnega sveta v Zadru Wilsonu, v kateri se mu le - ta zahvaljuje za zaščito tlačnih narodov. Po končani protestni seji se je pred zborovalnico vršil shod Italijancev, katerega so se udeležili tudi italijanski vojniki. Na tem shodu so govorili: župan dr. Zillotto, dr. Grecich, in akademik Talpo. Vsi trije govorili so hujskali maso proti Jugoslovanom. Dr. Grecich je končal svoj govor s sledečimi besedami: »Bisogna fare giustizia da se« (treba, da si sami vzamemo pravico). Talpo pa je končal svoj govor: »Bisogna fare giustizia coi revolveri e coi coltelli. (Treba soditi z revolverji in noži.) Nato se je predstavljal brzjavka občinskega sveta, ki naglašuje, da ima edino on sam pravico govoriti v imenu Zadra. Razjarjena družba je pričela vpiti: »Smrt Jugoslovanom, smrt Wilsonu!« Nato se je razšla po mestu v organiziranih skupinah, oborožena s palicami, volovskimi žilami, samokresi in bodali in preganjala po ulicah mirne Jugoslovane. Tekom par ur so bili napadeni in težko ranjeni sledeči: zdravnik dr. Peričič, zdravnik dr. Vipenc in njegov sin Vladimir, zasebnik Marko Badič, dijak Palečić, gospodini Kesler in Juršič, finančni uradnik Tore Miroslav, svetnik Golf, pravnik Pajtonič, invalid Bartulović Mato, sestri Ivančič, pravnik Neleđa, profesor dr. Stojković in sodnik Masovčič.

Organizirana družba je napadala, kakor običajno, le poedince. Pripravljali so se tudi za napad na Sokola, ali do tega ni prišlo. Karabinerji so se pri vsem tem držali pasivno. Niti eden napadelec ni bil dosejal aretiran.

Zivljenje zadrskih Jugoslovanov je ogroženo, ker ni v Zadru oblasti, h kateri bi se mogli zateči. Italijanske okupacijske oblasti na branjo, da celo očito podpirajo italijanske izgrede.

P. P.

Lahi so veliko število Jugoslovanov internirali in zapirli v razne ječe. Da se nesrečnikom odpmore in svoječasno odskojuje, kaj vsakega zaslužio, je v to potrebna točna statistika vseh slučajev. Podpisana pisarna prosi vse one osebe ki so jim taki slučaj znani, naj točno naznani pismenim putem ime in priimek žrtve italijanskega nasilstva, starosti, datum internacije ali aretacije, vzrok v kolikor je poznan kraj, kje je, oziroma kje je bila določna oseba internirana ali zaprta, ali je že svobodna in vse podrobnosti, ki so važne za presojanje slučaja, končno če je bila obtožena ali celo obsodena, radi česar se je to zgodilo. — Pisarna za sedeno ozemlje. Ljubljana Pražakova ulica št. 3/1.

Velika vojaška vaja laške armade na Reki. Poročajo, da se Lahi na Reki vedno bolj opremljajo vojaško in dovajajo ogromni material. Čuje se, da nameravajo prirediti v kratkem veliko vojaško vajo.

Lahi besnijo na Reki vedno bolj. Sedaj pošilja laška vojaška oblast svoje ljudi po gostilnah in hišah ter kratkoma prijemajo »osumljene« in jih izženejo iz mesta, ne glede na to, ali je dotičnik pristojen na Reko ali ne. Izgnali so tudi tajnika socialistične organizacije, čeprav je Rečan.

Slovenski svet.

ČESKO POSOJLO.

LDU, Praha, 18. maja. (ČTU.) Madžari so izpraznili mesto Pátek. Pred svojim odhodom so razrušili del železniške proge med Peledom in Rima-Szombatom. Pri Szilakova zbirajo Madžari sveže čete. Na ostalih frontah odsekih vlada mir.

Posledice.

LDU, Moravska Ostrava, 18. maja. (ČTU.) Krakovski listi poročajo, da je ministrstvo za javno zdravje dokončalo dela priglavljanja oseb z Kraguje-

ci Poljski, ki se vendarle slišijo. Niti to so 800-000 spojne bolnih. V nekaterih okrajih se celo vasi popolnoma okužene. Venerična kuga je stalno razširjena ter se tudi na nepopolnoma opasno celo pri starših in otrokih.

Varnost za vamašt. LDU, Praha, 17. maja. (ČTU.) V Narodnem domu v Kraljevi Vinohradu se je vršil večer manifestacijski shod, ki je bil posvečen spominu na svečano prisego pred letom dni in ponovitve svetobne prisage zvestobe do Jugoslovanov. Urednik Sis je govoril o pomenu Adrije, o važnosti koridorja in je želel, da bi Čehi z Jugoslovani povsod, kjer se stikajo čišči in jugoslovanski interesi, nastopili kot organična celota. (Odobravanje.) Čišči narod naj izpolni svoje obljube. Parola naj bo: Zvestoba za zvestobo to naj velja kot narodna prisega, ki se ne sme prelomiti. (Odobravanje.) Čehi in Jugoslovani so skupaj trpeli, se bojevali, skupaj zmagali, naj tudi skupaj delajo in dalje živijo. (Odobravanje.) Predsednik Havlicek je izražal veselje, da si je jugoslovanska ideja zopet opomogla. Z veseljem je konstatiral posebno čiščo ljubezen do Jugoslovanov in do Rusije. Njegov govor so na shodu živahno odobraval.

Samara vzeta. LDU, Bern, 16. maja. (Brezlično.) Ukrajinski tiskovalni ur. poroča, da so čete generala Kolčaka zavzele Samaro.

Zavezniki.

Pripravljenost. LDU, London, 16. maja. (DKU.) Reuterjev urad poroča, da je Curzon rekel v poslanski zbornici, da so alijanci ukrenili v vsakem pogledu potrebne priprave. Ako se bo Nemčija branila podpisati mirovno pogodbo, se jim ne bo dovolila nobena bistvena izprememba mirovne pogodbe.

Smirna zasedba. LDU, Solun, 17. maja. (DKU.) V Smirni so se izkazale čete alijancev. Francozi so zasedli utrde, Grki najvažnejše mestne dele. Angličani in Italijani pa okoli mesta. V luki se je zadržalo več bojnih ladij alijancev. Turško vladu so obvestili o zasedbi mesta, ki se je izvršila na podlagi člena 7 pogodbe za premirje.

Mirovna konferenca.

MIROVNI POGOJI.

LDU, Praha, 18. maja. (ČTU.) »Deutsche Tagesztg.« objavlja nastopno vest iz pariškega vira, katero ji je poslal njen čiški poročevalec: Kdaj bodo izročili mirovne pogoje nemško-avstrijski delegaciji, še ni gotovo, ker meje z Jugoslavijo še niso natančno določene. Nove države bodo morale plačati one državne dolgeve bivše monarhije, ki so nastali pred vojno in sicer po določenem ključu, dočim bodo napravili vse vojne dolgeve samo Nemški Avstriji in Ogrski. Brodovje bivše monarhije si bodo zavezniški razdelili med seboj.

Direktna pogajanja. LDU, Pariz, 17. maja. (Brezlično.) »Echo de Paris« poroča, da je svet četvorice po določitvi ogrskih mej sklenil, določitev skupnih mej med Romunijo in Čehoslovako, nadalje onih med Romunijo in Jugoslavijo začasno odložiti. Pričakuje se, da bodo neposredna pogajanja med omenjenimi državami prej dovedla do ugodnega uspeha. List pripominja k tej vesti: Dosedaj se, da se je načeloma dosegel sporazum, v smislu katerega naj se podpira stremljenje po skupnih mejah med Ukraino in Čehoslovako, deloma zato, da se prepreči skupna meja vseh omenjenih držav s Poljsko, deloma pa tudi, da se prepreči morda nameravane korake poljsko-ukrajinske komisije za premirje.

LDU, Pariz, 17. maja. (Brezlično.) Oficialne razprave med Italijani in Jugoslovani se nadaljujejo. — Svet četvorice bo popolnoma odobril odgovor alijancev na protestno noto, ki jo je poslal grof Brockdorff proti zasedbi levega renskega brega in proti izkoriščanju saarskih premoženj.

Spod. LDU, Pariz, 16. maja. (DKU.) Do večerj dopoldne se ni bilo officialne stika med Saint Germainom in Parizom. Nemško - avstrijska delegacija je v splošnem nastanjena. Opremljenost pisarniških prostorov je v teku. Projektirani direktni brzjavni promet z Dunajem še ni vzpostavljen, vendar pa so v ta namen že postavljeni Hughesovi aparati. Obenem se napravljajo telefonske proge. V salonu državnega kancelarja so bila včeraj dopoldne, popoldne in zvečer posvetovanja o posameznih važnih delih mirovne pogodbe.

Kritika. LDU, Amsterdam, 16. maja. (DunkU.) Pariški dopisnik socialističnega »Daily Herald« piše, da se meje držav, ki so nastale na ozemlju bivše Avstro - Ogrske, niso določile na podlagi nacionalnih in demokratičnih principov, temveč po starih diplomatskih metodah. Nacionalni princip so upoštevali le v primerih, ki se skladajo z židami zaveznikov, sicer pa so ga prezirli. Tako na primer glede nemško - češkega ozemlja, ki se splošno s Čehi in Južni Tirolske, ki pripadajo do Brunerja Italiji. Le koroške in južne češke meje boče urediti konferenca na temelju nacionalnega načela.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Novi Dunaj.

LDU, Dunaj, 17. maja. (ČTU.) Mestni odbor se je v svoji včerajšnji seji počel s proučanjem za vkopajitve več mestnih funkcioarjev in uradnih vstopov. Je župana dr. Walsch-

narja, podžupana Bakna in mestnega svetnika Tomola. Novi mestni odbor sestoji iz 19 socialnih demokratov, 10 kristjanskih socialistov in 1 Čeha.

Nemški izgube. LDU, Berlin, 17. maja. Kakor poročajo listi, so sedaj znani natančni podatki o vojnih izgubah Nemčije na mrtvih, ranjenih in vjetih do 30. aprila t. l. Kot mrtvih je javljeno 1.676.296, kot pogreanih, od katerih pa je smatrali 9 desetih za mrtve, 373.770, tako da se cent skupno število mrtvih nad dva miliona. Kot ranjenih je javljeno 4.307.028. V vjetništvu so viračnika se nahaja še 615.922 mož. V tem številu pa niso všteti civilni vjetniki. Skupne izgube znašajo torej 6 milijonov 730.416 mož.

Vojaške obveznosti. LDU, Pariz, 17. maja. (Brezlično.) »Daily News« poroča, da je svet četvorice včeraj jutraj v navzočnosti vojaških izvedencev razpravljali o vojaških pogojih za mir z Nemško Avstrijo. Po raznih vesteh bodo ti pogoji slični onim, ki so jih naložili Nemčiji in bodo vsebovali odpravo vojaške obveznosti in zmanjšanje vojske. Dalje se namerava zahtevati tudi zatvoritev tvornic za strelivo. Pričakuje se, dostavlja list, da bo v tork ali sredo že mogoče izročiti predmirovno pogodbo avstrijskim delegatom.

Italija.

Privlačno iz srca. LDU, Berlin, 17. maja. (ČTU.) Iz Versailles poročajo, da so Italiji ponudili deželo Somali kot odškodnino za Reko.

Zveza. LDU, Celovec, 16. maja. (DunkU.) Tiskovni odsek koroškega deželnega odbora javlja: Listu »Resto del Carlino« poročajo iz Bologne z dne 5. maja, da sta dospela v Trbiž v svrhu inspiciranja Italijanskih čet ob koroški meji vrhovni armadni poveljnik Diaz in šef generalnega štaba Battaglia. Z ozirom na politične in vojaške razmere smatrajo njun prihod za važen dogodek.

Dnevne vesti.

Regent Aleksander poseti naše kraje, čim bo definitivno zaključen mir. Ostane nekaj dni v Ljubljani, poseti pa tudi Bled, kjer bo stanoval, kakor običajno, v vili kneza Windischgratza.

V vednost in ravnanje! Kakor smo že javili, so naše pokrajine proglašene za vojne ozemlje, vseh česar je tudi etvino prebivalstvo glede gotovih zločinov podvrženo vojnemu sodišču. Navajamo tu točke vojnega kazenskega zakonika, ki se nanašajo sedaj po naredbi vrhovnega zapovedništva tudi na civilne osebe: 1. Iz vojnega kazenskega zakonika: § 34. kaznuje s smrtjo vse zločine proti armadi; § 52. kaznuje s ječo vsakega, ki poziva ali nagovarja na neposlušnost, na nepokornost ali na upor jednega ali več vojakov; § 69. kaznuje s težko ječo vsakega, ki nagovarja vojaka k desertiranju ali pa mu pri tem pomaga; § 81-87. kaznujejo s težko ječo, v težkih slučajih tudi s smrtjo vsakega, ki žali ali napade petruje, straže in vojaške organe v službi. II. Iz kazenskega zakonika: Poglavje IX. kaznuje s smrtjo ali težko ječo vse slučaje zločina zoper državo, vladarja in ustavo; poglavje X. kaznuje s težko ječo vse zločine proti zakonu, oblasti in javnemu miru in redu; poglavje XV. kaznuje s smrtjo ali težko ječo vse slučaje umora; poglavje XXIII. kaznuje težko ječo vse slučaje tatvine državne imovine, kakor tudi na prometnih sredstvih — železnica, ladjah itd.; poglavje XXXI. kaznuje s smrtjo ali težko ječo vse slučaje splošno nevarnih zločinov, kakor požiganje hiš, hramov, ladij, koč, v katerih žive ljudje, mlinov, splavov, smodnišnic, tovarn, knjižnic, arhivov itd., poškodovanje vodnih nasipov, kanalov, železnic, brzjavov, telefonov in sploh vseh prometnih sredstev. Prebivalstvo v področju IV. armadnega poveljništva se poziva, naj se izogiblje vseh kaznivih dejanj, ki bi je lahko spravili v navzkrižje z zakonom. V protivnem slučaju jih bo vojno sodišče obsodilo na zasluženo kazen, ki se bo izvršila takoj, kakor predpisuje zakon.

Državne posejilne nudi ne samo visoke obresti, marveč daje tudi popolno varnost. To so spoznali tudi naši Nemci, ki prav pridno podpisujejo snatne avote. Na naši javnosti je, da se ne da osramotiti od tujerodnih elementov. Imamo mnogo imovitih ljudi, slasti trgovcev, nadejamo se, da bodo vsi storili svojo narodno in državno dolžnost, pred vsem pa bi morali tekmovali med seboj s denarni zavodi, katerim je dala tako lep zgled »Mestna hranilnica Ljubljanske«, ki je podpisala, kakor smo že sabeložili, 5 milijonov kron.

Potovanja. Deželna vlada je, pooblaščen od ministrstva za notranje zadeve, da izdaja do nadaljnjega odredbe dovoljenja za potovanje v inozemstvo.

Iz mestnega šolskega sveta. O redni seji mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v soboto, dne 19. maja t. l., preleli smo sledeče obvestilo: Predsednik proglasil sklepčnost in otvoril sejo. Zapisnik oglasi bistveneje kurencije, ki se vzemo na znanje. Odobri se zapisnik zadnje seje z dne 10. aprila 1919. Na znanje se vzame poročilo o živahnem protialkoholnem gibanju na ljubljanskih

ljudskih in meščanskih šolah. Naprositi leti šolske mladine in da dobi v ta na dno prirede po šolah počna predavanja proti alkoholu za mladino in za starše. Povabiti je tudi načelstvo »Svete vojke«, naj sodeluje pri tem občestvenem gibanju v splošno dobrobit ljudstva. Na znanje se vzame poročilo o dosedanjih pripravah za ustanovitve javnih meščanskih šol v Ljubljani. Učni načrti so deloma že pripravljeni, ostale je pospešiti in vse načrte predložiti anketi strokovnjakov, da se čim prej uveljavijo sklepi občinskega sveta glede otvoritve teh šol in predložiti ves elaborat mestni občini in višjemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Prošnjo nekakega učitelja za podaljšanje bolniškega dopusta predložiti je višjemu šolskemu svetu s priporočilom, da ji ugodi. Nasvetu, da se dovoli zopet v predvojnem času veljavni malniški izleti šolske mladine in da dobi v ta namen en dan prost, ki ga določi šolsko vodstvo, se pritrudi. Ko se reši še nekaj internih vprašanj, zaključil predsednik sejo.

Iz vjetništva. Mrkuznikovemu Lovrencu od Sv. Križa pri Moravčah se je posrečilo uiti z nekim tovarišem iz nemškega vjetništva na Koroškem. Prišel je s seboj pismo tovariša - vjetnika Osovnikovega Cenetu, tudi od Sv. Križa, v katerem piše, da so njega vjeli samega in ga hoteli takoj ustreliti. Prosil jih je, — kakor piše, — kakor se Bog prosi, naj ga pustijo živga, na kar so se ga vendar usmili. Peljali so ga v Spital ob Dravi, kjer je po izpovedi Mrkuznikovega kakih 600 naših. Godi se jim slabo, da se jim slabše ne more. Edina tolažba so jim nemške obljube, da bodo še tekom maja zamenjani. Vjetniki prosijo, naj se jih merodajne oblasti usmili in posredujejo, da se zamenjava izvrši čim prej, ker pri tem stradanju ne bodo mogli vzdržati dolgo.

Veržniki pred sodiščem. Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo agenta Burndorferja na 7 dni strogega zapora in 1000 K denarne globe, Martinzovega poslovodja Kormanna pa na 5 dni zapora in 500 K globe, ker sta trgovala s svilo, ki je bila na dosedaj še nepojasnen način ukradena na južnem kolodvoru.

Proti dražilec tobaka so jeli energično postopati v Mariboru. Tako je te dni policija aretirala Julijana Potonikovo in Stefana Stojnska, ker sta prodajala cigarete za previsoke cene, ter ju izročila sodišču.

Nesrečne stvari se gode v Moravčah. Pride čas, ko bomo o teh dogodkih spregovorili s vsi odkritostjo. Za danes poudarjamo samo to, da pač ni zgolj slučaj to, da sta v Moravčah dekan in kaplan zagrizena Susteršičeva Vemo, da ni lahko nastopiti proti hujekam, ki nosijo šal svečeniško obleko, toda končno pa vendarle ne bo preostalo drugega, kakor da se bo z vsi strogostjo postopalo tudi proti onim osebam, ki menijo, da lahko pod zaščito svetosti svojega poklica neovirano in nekamovano rovarijo proti državi. Trdno smo uverjeni, da so taki hujekati naši mladi svobodni stokrat nevarnejši, kakor vsi nemški in nemškutarski zarotniki skupaj.

Na gorenjski progi se v zadnjem času vozi mnogo sumljivih oseb, ki delajo sistematično protidržavno propagando. So to večinoma ljudje iz Hrvatke. V petek se je vozila z gorenjskim vlakom proti Ljubljani neka dama, ki se je pridružila dvema gospodoma ter jela v nemškem jeziku na vse načine zabavljati proti državi in Jugoslovanom ter poveličevati Madžare in Nemce. Slovenci smo sicer jagnješe krotke narave, vendar je bilo to ščuvanje prisotnemu slovenskemu potniku že preveč, za to je pozval tujko v Biški k ondodnemu kolodvorskemu poveljstvu v svrhu, da se dožene njena identiteta. Tamkaj službujoč četovodja, Hrvat pa ne samo da ni hotel poslovtati, marveč je tujko celo svaril pred Slovenci, češ, da so Slovenci zagrizeni Jugoslovani in največji prijatelji Srbov, ter ji končno pomagal, da je vtekla, ne da bi se legitimirala. Da je četovodja na to nastopil z vsdo aroganco proti Slovincu, ni treba poudarjati. Da se smejo na tak način ščititi tuji agitatorji in agitatorice, je nam nedoumno.

Iz otroške bolnice. K društvu za vzdrževanje Elizabetne otroške bolnice v Ljubljani, so pristopili kot ustanovniki s 500 K: Ljubljanska Kreditna banka, Jadranska banka v Ljubljani in gospod profesor Gašper Porenta iz Sent Vida nad Ljubljano. Kot častni člani s 300 K pa ga. Danica Furlan in neimenovani trgovec iz Zagreba. Po 100 K so darovali: ga. dr. Brejčeva, ga. dr. Zerjavova, ga. Lensa Polak, ga. ravatelj Jadranske banke Ivan Praprotnik, gospod Ivan Manhoč in tvrdka Skaberna in Zadrzna Zveza v Ljubljani. — Po 50 K so darovali: ravatelj Ljubljanske Kreditne banke Ladislav Pečenka, ga. Lensa Polak, ga. Leskovec, ga. dr. Janjo Kovačnik, ga. Avgust Tosti, Adolf Susteršič, dr. Milan Bogataj, ga. Jelka Brelet in Jakob Ledrer iz Zidanega mesta. Pa tudi po deželi so se nabirali prostovoljni prispevki, kot v Trbovljah po g. učitelju Josipu Tori 282 K, v Štefani vasi po g. Antonu Valentinčiču 182 K, na Igu po Janko Zabavniku 180 K, v Cerkljici na Notranjskem po g. Iv. Jančiču. — Pri nabiranju novih članov v Ljubljani, katerih je že okoli 700, so se

Londonski pakt in Reko.

Ko je italijanska delegacija nena- doma zapustila Pariz, se je navajal kot vzrok nespornost med Italijo in Ame- rikom o Jadranskem vprašanju in zla- sti direktna Wilsonova nota na ita- lijanski narod, v kateri kaže ni nič ve- dela italijanska delegacija in je bila poslana nota preko njene glave. Res pa seveda ni eno niti drugo. Za Wil- sonovo noto so vedeli Italijani mnogo prej in povod note ni bilo samo neso- glasje ampak italijanska namera, da Reko čisto enostavno — anektira.

Nesrečni Londonski pakt je znan- Da je mnogo manj znan Rimski pakt, zato je Italija že poskrbela. In da se bo Italija držala Londonskega pakta, o tem ni nihče dvomil. Čudno pa je po- stalo, ko je začela italijanska delega- cija namigovati, da bi se z njo lahko go- vorilo glede kakih koncesij na račun omenjenih pogodb. Kaj naj bi to pome- nilo? Da Italija uvideva svojo krivico in jo skuša vsaj deloma popraviti? Takih čustvenih motivov do zdaj ni bilo najti pri diplomatih, pri italijan- skih najmanj in beseda »koncesija« tudi ni imela »potrebne blagolasje«. Ko se povrh vsega ni slišalo niti od naše delegacije, da bi bila prejela ta pred- log, je postalo to italijansko namiga- vanje skrajno sumljivo, zlasti dasi je bil znan Londonski pakt samo v celoti in ne v posameznosti. Kmalu potem nenadni odhod Italijanov iz Pariza, Zakaj ni vstrajal Sonnino na celotnem Londonskem paktu in skušal doseči Reko potom pogajanj?

Zdaj je jasno italijansko namiga- vanje in namera anektirati Reko. Lon- donski pakt namreč pravi dobesedno:

»Les territoires de l'Adriatique énumérés ci-dessous seront attribué par les quatre puissances alliées à la Croatie, à la Serbie et au Monté- negro: dans le Haut-Adriatique, toute la cote, depuis la baie de Volosca sur les confins de l'Istrie jusqu'à la fron- tière septentrionale de la Dalmatie, comprenant le littoral actuellement hongrois et toute la cote de Croatie avec le port de Fiume et les petits ports de Novi et Karlopolo, ainsi que les îles de Veglia, Perivicheo, Gregorio, Goli et Arbe« (Spodaj našeto ozemlje Jadrana podelijo štiri zvezne sile Hrvaški, Srbiji in Črni gori: V Gornjem Jadranu vso obal do voloske- ga zaliva, na meji Istre, do severne meje Dalmacije, obsegajoč sedanjo ogrsko in vso hrvaško obalo z reškim pristaniščem in mali pristanišči Novi in Karlobag, kakor tudi otoke Krk, Pervik, Gregorij, Goli in Rab.)

S stališča Londonskega pakta ni bilo nobenega reškega vprašanja, ka- zalo je torej, da bi bilo dobro, če bi se kaj »koncediralo« na račun te pogod- be, da se potem lahko zahteva — Re- ka. Ker se Sonnino ni posrečila ta zvi- jača, je hotel pridržati Londonski pakt v celoti in Reko priključiti Italiji. Ker mu je za sedaj tudi to spodletelo, za to je šel. To je bilo tisto bombastično napovedano vprašanje italijanskega naroda glede njegovega mnenja.

— J.

Pogodba in „Zvezu“.

Fr. Coppola piše (Resto del Car- lino, 13./V.) s precejšnjo mero srda proti mirovni pogodbi, ki je ustvarila mnogo nezadovoljstev, ne v zadnji vrsti med Italijani. Zavzema se poseb- no za Nemce, katerim so odvzeli na mah bogato ozemlje z 12 milijoni ljudi, jim zasedli znata vsa kotlaka in onos- tran Renu, ugrabili vse kolonije ka- kor tudi celo bojno mornarico, malone vse trgovsko brodogradnjo ter orožje, po- rensko utrdbo in kielski pretok. Posta- vili so Germanijo pod najstrožjo nad- zorstvo. V tem položaju mora plačati tujim gospodarjem na stotine milijard v denarju, delu, surovinah. Obsojena je takisto vsaj na 50letno suženjstvo,

to pomeni sestavno uničiti Nemčijo. To- da jasno je, da se bo velik, omikar, strašen narod kakor nemški sknel oti hlapčevskega samomora in se dvig- nil, čim se bo čutil dovolj krepkega.

Francija, številno za polovico sla- bejši od Nemčije, čuti to nevarnost. Največji pathos franko-germanske žaloigre leži v tem, da se zmagovalec boji poraženca. Zatorej zahteva Fran- cija jamstva, jamstva, jamstva. Glavno poročstvo bi bilo — raskosati Nemčijo, kar pa se je savnilo vnaprej kot krivično in neuporabno. Druga ga- rancija bi bila — tesna franco-italijanska zveza, katere pa Francija ni marala. (Menda pač pred- dobro pozna pomen laške hrabrosti!) »Mogoče je bolje tudi za nas, da je ni hotel.« Nadaljna jamstva bi bila lahko še vojaško — obrambnega značaja ali pa trajno anglo-ameriško posredova- nje, da ne štejemo platonskih jamčenj po Družbi narodov. Toda eden kakor drugi način ne volja dosti: prvi ker navsezadnje je poglavita obramba ven- darle — človek, drugi ker dela iz Francije vazalsko državo. Kaj se pravi biti odvisen od britanske in zlasti ameriške volje, so baje Lahij najbolj izkusili v jadranskem sporu.

Pod angleškim vplivom so torej Francozi izvolili za svoje lastno jam- stvo omenjeno pokroviteljstvo po An- glosaksonih, ki segajo po tej poti pre- ko vse Evrope. Toda ta garancija je za sedaj zgolj obljuba, katero bo angleška zbornica odobrila, ameriški kongres pa težko da. V ostalem pa je nje vsebina prav enostranska. Al- bijon in Jankee naj prideta braniti Francijo, ako jo neopravičeno napade Tevton.

Enostranska, ker ni vzajem- nih obveznosti, ker Francija nima na- pram pogodbenikom nobenih dolžno- sti, igra potemtakem vlogo podpisane. Italija ni udeležena pri tej »zvezi«. Niti je niso povabili, niti ne bi Italija sprejela, ker baje noče držati straže ob Renu in zapraviti svobodne roke v bo- doči svoji politiki, niti ščititi nezmi- selni in začasn mir. Zlasti pa ne, ker je preveč ponosna, da bi trpela katero- koli »zaščito«.

Tu vidimo širokoušno Italijo v položaju liscice, ki ne mara kislega grozdja. Laški vojski so bili prvi zglej plahutnikov, sedaj bi pa radi želi- tuje sadove. Njih brezvestnost gre ta- kodo daleč, da zagovarjajo celo moderne Hune in se zavzemajo za ljudi, ki jih je obsodil ves svet.

A. D.

Journal des Débats o nas.

Poleg neumornega Gauvaina zastopa v gorenjem listu našo stvar osobito stari grof Begouen, ki je na primer poslal iz Beograda peterski daljši poročil o narodnem predstavnstvu in se zavzema toplo za naše zahteve. Iz ljubljane je med drugim brzojavil, ka- ko utrjuje Lahij z bodočo žico zasede- no ozemlje ter se vedejo kot gospodar- ji. Žigosa številne aretacije in preganja- nje našega ljudstva, zahtevač ljudsko glasovanje v Istri in na Gorškem. V pestrem članku iz Zagreba opisuje slav- je Zrinskega in Frankopana; za njune kosti je morala dati Hrvaška nekaj va- gonov masi v Nemško Avstrijo. Med sprevedom so nosili na drogu tudi en iztis J. d. D., pozneje so pokrivali krofa samega na rame in ga slavili. Govoreč o 1. maju končuje, da pri nas ni pravil- nih tal za boljševizem. Med opazkami ob Meurvillovi plaketi »Revs et Glan- nes«, katero priporoča ne le bibliofilom, marveč i ljubiteljem poezije »z bog me- hkega čustva, ki diha iz teh pesmi vjet- nika«, povdarja osobito prvo, posveče- no Slovincem: »Zlata knjiga francoske hvalčestnosti! O prevodih pravi, da so to paberki, ki nam odpirajo zanimiv po- gled v književnost, ki je že bogato in dobro razvita, a na Francoskem malo poznana. Omenja takisto Revue franco- slovène.

Osobito pozornost zasluži dopis iz Maribora, 20. aprila t. l., to je pred ko- roškim polomom, kjer comte Begouen ugotavlja, da nemške rdeče garde ne-

prestano nadlegovati Slovence in stre- ljajo preko demarkacijske črte s puška- mi in topovi. Sicer je ta demarkacijska linija svojevrsna, od nikogar uradno priznana, vendar čete SHS se drže na- vodil iz Beograda (ali Pariza) in po po- trebi odbijajo nemške napade kar na mestu. Ravno ko je bil Begouen s par francoskimi častniki tam, je bilo ubitih v Velikovu dvojce žen... Omenjavi, kako je polkovnik Miles površno ugo- tovil rečeno demarkacijsko črto, kako sedanja granica pučka na Prekmurju Madjarom veliko Slovencev, ki živo hrepene po priključitvi z Jugoslavijo, vprašuje, ali ne bi kazalo preločiti mejo nad Radgono nekaj kilometrov proti se- veru, da bi tamonjšna železnica tekla po slovenskem ozemlju. Seveda Nemci si žele drugačiji mej. Prestudiral je to- zadevne brošure graškega vseučiliš-ega profesorja H. Pirchegeerja in dila Fr. Kammererja, katerih maksimalni za- htevek sega južno Celja, minimalni juž- no Maribora! Dr. Pirchegeer bi si rad privoščil več stotisočev slovenskega prebivalstva, dasi priznava, da je Mari- bor nastal iz stalnega pomčevanja slovenskih kmetijskih življenj — prizna- nje, ki je obsodba njegove teže. Da bi Drava tvorila na Štajerskem mejo, do tega se baje ne spusti. Begouen preno- sto svetuje Pirchegeerju, naj si ogleda Freytagova »Volks- und Sprachenkarte Oestreichs - Ungarns, Dunaj, 1819., katere avtor nikakor ni slovanoljub, in videl bo Slovence nekoliko bolj proti severu, onkraj Mure in po vsej Drav- ski dolini.

Na Koroškem pravi Begouen, je Miles zmešal zadevo v gospodarsko ko- rist Nemcem in Lahom iz prometnih in ekonomskih razlogov predlaga, naj se namesto Nemcem dá zavezniški Ju- goslaviji tudi Beljak, čeprav je močno germaniziran. Vendar med tem vidi v tem mestecu tulce — Lahe, ki so prišli bogve kako do te gorastne pohlen- nosti, 60 kilometrov daleč od tu šele naletiš na prve Furlane, močno pome- šane s slovenskimi elementi. Ravnao na vs led entente slabosti kakor do- mačini v Beljaku. Trebalo bi krenke lekcije laškemu imperijalizmu. A. D.

Nemška grez deljstva na Koroškem.

Gosp. župnik Hafner iz Ojstrice poroča dne 13. maja 1919 sledeče: Poročati moram žalosten slučaj, ki se je zgodil v St. Lovrencu pri Spod. Dravogradu:

Dne 2. maja so Nemci (vojaki in civilisti) napadli St. Lovrenc in ga za- vzeli. Kmeti Janeza Struca p. d. Rech- bergerja v St. Lovrencu so umorili in popolnoma oropali. Odnegli so vso ži- vino, in sicer:

1. en par večjih volov, 2 para manjših volov (triletnih), 2 kravi, 3 enoletna telica, 2 enoletna volčica;
2. dve veliki svinji, 6 prascev, sta- rih 10 mesecev;
3. vso moško in žensko obleko, obutev, prte, odeje itd.;
4. vsa živila, kakor meso, slanino, mast, moko itd. Zito še niso utegnili odpraviti, ker so dne 3. maja našli St. Lovrenc zopet zavzeti;
5. vse orožje, kakor sekire, klad- va, klešče, žage, nože, žlice, vilice itd.; 6. 13 ovac, 2 kozli, 1 kozlica.

Vso škodo dosedaj še ni bilo mo- goče pregledati. Družina je zbežala in se skrila. V ponedeljek smo gospodar- ja pokopali. Naši vojski, saniteji trdi- jo, da je bil Janez Struc ustreljen in vrh tega še z bajonetom zaboden. Glava mu je bila močno razbita. Mrliški oglednik Jakob Hren iz Ojstrice je iz- javil, da je bila lobanja tako razbita, da so se videli možgani.

Ta kmet je bil že poprej dvakrat od Nemcev aretiran, a zopet izpuščen. Že meseca januarja so mu vzeli Nemci dva vola in telico, kakor tudi mnogo živeža, ne da bi bili kaj plačali.

Ni jim bilo zadosti, da so imeno- vanega ustrelili, še mrtvega so vlačili okoli in imeli z njim svoje zverinsko veselje.

Gospodu S. iz Ojstrice je pripove- doval neki vojak, ki je ob priliki bojev dne 29. aprila iz Labuda zbežal, da so Huni naše vjetnike do navedga slekli in jih neusmiljeno prepevali.

Franc Azman, visokošolec iz Bi- strice pri Pliberku, ki se je nahajal več

dni po zavzetju Podjunske doline do- ma, izpove dne 13. maja 1919 sledeče:

V torek, dne 6. maja je prišla 7 mož broječa vojaška patrulja k Štam- plihu na Bistrici. Zahtevala je od očeta »posestnika«, naj takoj da dve kravi- ker je sin za Jugoslavijo. Posestnik nato odškoduje patruljo s 500 K, katere so si takoj med seboj razdelili. Na- vzroč je bil pri tem sosed posestnik Fri- derik Kraut, ki je Štamplihu zagovarjal. Isti dan ponoči je prišla še druga patrulja 5 mož z nasajenimi bajoneti: nekateri so imeli čelade, drugi zopet klobuke itd. Za sina, ki je Jugoslovan, so zahtevali kravo. Posestnik se je od- kupil z 200 K, katere si je patrulja ta- koj porazdelila.

Na enak način so si morali že dru- godo pridobiti dosti bankovcev, ker so bili njih žepi nabito polni bankovcev. Posestnika Svetec in Klein sta si živino tudi na ta način odkupila.

Pri Najberžu v Rutah so rekviri- rali meso in druga živila. Iz dalje okolice so prišli preoblečeni civilisti s puškami, oropali razne posestnike, tako Sveca, Kieha in druge. Županu Rudolfu so razprodali nemški vojski vse, kar je bilo pri hiši. Sergerju in nje- govi hčerki v Šmihelu so zagrozili, da ju zapro. Vzeli so mu tudi par konj, češ, da prepeljejo topove. Konj niso več vrnili. Enako so napravili tudi z župnikovimi in Svečevimi konji. Žup- nikovega hlapca so prisilili, da je za- pregel, preje pa si je izgovoril svojo obleko, ki so mu jo odvzeli. Oropali so nadalje popolnoma župnišče v Šmihelu; iz cerkve so odnesli keliji. Tudi konja, katerega je imel župnik v Podgori, so rekvirirali in odgnali.

Voz občinske moke so odpeljali proti Velikovu. Nemški vojski so se bahali, da so zavzeli Pliberk s 30. mož- mi in da so jugoslovanski vojski bežali kakor zajci. Trepotali so za Celovec, a zavzeli celo Koroško.

V Šmihelu je posadka 30 mož, ki je prišla iz Pliberka. Takoj, ko je pri- šlo nemško vojaštvo v občino, je raz- delilo med prebivalstvo puške ter osnovalo »Bürgerwehr«. Vsak, kdor je količjak sposoben za orožje in zane- sljiv, je oborožen.

Iz Zitaravsi se nam poroča: V to- rek, dne 6. maja je prišla nemška dru- hal k gerentu občine, Simonu Skutlu, in zahtevala od njega žito. Dobljeno žito je razstrela druhal po tleh in gna- la potem Štrkljaka kakih 10 minut daleč seboj, nakar ga je izpustila.

Druga nemška tolpa je napadla posestnika Jožefa Urbana v Dolah, ob- čina Zitaravas in ga oropala za 6000 K. Odbor za koroške begunce je spre- jel dne 13. maja iz Podgorja naslednje dobesedno poročilo:

Bilo je dne 6. maja 1919, ko se je razlegel obupni glas: Nemci gredo že od Guštanj. Vse je začelo bežati, nih- če ni vedel, kam naj se skrije, in tako sem se spustil tudi jaz v beg na Šta- jersko. Dne 7. maja zjutraj pridejo Nemci in korakajo mirno v Spodnji Dravograd. Od tam so prišli nazaj z namenom, da bi ropali. Vprašali so mojega sina, kje da se nahajam jaz? Ko jim je moj sin nato odgovoril, da mene ni doma, so ga prisilili, da naj vpreže konje, ker jih potrebujejo in da naj se tudi on z njimi pelje, ako- ravno jim je rekel, da sami lahko pe- ljejo. Moj sin je namreč vedel, kaj to pomeni in se izgovarjal, da mora iti k sosedu, da mu pomaga zapreči konje. To so mu dovolili in od tam je pobeg- nil in ušel srečno na Štajersko.

Oropali so mi 14 glav goveje živi- ne, 3 konje, vse svinje, kure, vse žito in mošt, kakor tudi vso hišno in gospodarsko oropano. Akoravno nisem doma, lahko cenim škodo na 100.000 K. K prodaji so sklicali ljudstvo, da je iz- gledalo kakor kaka dražba.

V Tolstem vrhu so oropali gosp. Oseta, gg. brata Luka in Dominika Kotnika popolnoma. Dalje so oropali popolnoma župnišče v Črnečah, žup- nišče pri Sv. Križu in župnišče v Libe- ličah. Kakor se sliši, so ropali tudi v cerkvi. Tabernakelj so prevrgli, vzeli iz njega monstranco in ciborij in Najsve- tejšo razstrojili po cerkvi. Seveda so ropali še tudi drugod. Gosp. proštu v Spod. Dravogradu so najprej oropali vino, da so dobili korajžo za nadaljne pohode.

Posestnika Matijo na Viču so oro- pali popolnoma; istotako posestnika

Robinhof pri Spod. Dravogradu in ne- kega trgovca in kajzarja v Spod. Dra- vogradu, in še mnogo drugih.

V St. Janžu na koroško — Štajerski meji so oropali popolnoma župnišče in cerkev, porušili in oskrnili taberna- kelj. Lindenhoferju so oropali vso ži- vino.

Gospodu Jamniku na Otiškem vrhu so oropali umetni mlin, v katerem je bilo štiri vagohe žita in moke, Jer- mena in stroje so pokvarili. Odnali so mu tudi konje in odnesli mnogo denar- ja. Ko so prišli prvič k njemu, se je od- kupil s 6000 K. Vrhu tega je še zakl- sil svinje in jih pogostil. Hotel jih je s tem odvrti od ropanja. Vse to ni nič po- magalo, ropari so se vrnili in mu od- gnali vso živino.

Posestniku Podražanu na Otiškem vrhu so vzeli vse in mu požgali hlev. In tako ropanje se ponavlja vsak dan. Pomagajte, prosim, da se rešimo teh neznosnih tolovajskih boljševikov. Zbogom! — Franc Kogelnik, sedaj v Podgorju pri Slov. Gradcu.

Poročilo iz Pliberka.

Dne 5. maja ob 7. zjutraj so prišli prve nemške straže pred Pliberk. Ob pol 8. je razobesil mežnar Luka Lesko- var belo zastavo na zvonic. Nato so ta- koj napadli Pliberčani slovenske stra- že, jih deloma pobili, drugi so ušli. Okrog 8. ure je prišlo kakih 40 mož nemških tolpe v mesto; vodili so jih štir- je jugoslovanski podčastniki — nem- čurji. Eden od teh je prišel v Velikovec k jugoslovanskim vojakom in trdil, da so ga Nemci mučili in da jim je ušel. Naši so ga sprejeli v službo v Pliberku, pa je zaostal in izdal vse Nemcem.

Ob pol 9. so mene aretirali in za- htevali, da povem, kje je gosp. dekan, da ga bodo ubili. Rekli so, da ga mora- jo na vsak način dobiti v pest.

Ob 9. se je pripeljal z avtomobi- lom neki vladni svetnik iz Celovca, ki je imel na trgu nagovor na ljudstvo, kjer je trdil, da gremo sedaj do Kara- vank, potem pa do Reke.

Nemški vojski so raznašali name- noma vest, da so tudi Italijani med nj- mi, da jim pomagajo ter da je Maribor padel, da je general Maister mrtev in da so ljubljano zavzeli Lahij.

Kakor hitro so prišle nemške tolpe v Pliberk, so se razkropile po mestu in začele pri Slovincih po natančnem na- črtu ropati. Najprej so izpraznili deka- nijo, potem Narodni dom, trgovino So- bec in trgovino Vajncel; če še drugje, tega ne vem.

Aretirali so gospo Plešivčnik, go- stilničarja Minarja, klobučarjeve hče- re Ovčjak; zasebnega uradnika Rož- mana, gospo Sobec, poštarja Tschern- itza in še mnoge druge.

V cerkvi so ukradli sveto olje. Aretirancem so grozili, da jih bo- do pobili ali pa postrelili.

Ranjene slovenske vojske so, ka- kor sem sam videl, večinoma umorili. Slovenske vojske, katere so v bližini Šmarjete pri Pliberku zajeli, so Nemci razorožili, zagotavljajoč jim, da se jim ne bo zgodilo nič. Ko pa so bili vjeti, so jih postavili v vrsto in jih nato s strojnico postrelili.

Meni se je posrečilo straži, ki me je gnala skozi mesto, ob 9. zvečer zbežati.

Na slovenske vojske so streljali civilisti iz Morijeve in Breznikove hiše. Na ta način je bilo ustreljenih troje slovenskih vojakov.

Na slovenske vojske je streljal tudi mladi Razpotnik na Guštanski cesti. Tam je padel en poročnik, en podčast- nik in 2 vojaka. Pod Kostmanom sta bila ustreljena od civilistov dva nad- poročnika. Enega izmed njh so tako razmesarili, da se je izrazil neki nem- ški vojak, da ga je sram povedati, ka- ko izgleda. Nemški vojski so pravili, da jim je vojaški poveljnik, ki je zase- del Pliberk, dal dovoljenje, da smejo Slovence oropati.

Nezaslišana grozodejstva Jugoslovanov na Koroškem.

Laški časnikar Gino Piva pošilja 11. maja iz Velikovec bolonskemu li- stu »Il Resto del Carlino« dolgo storilo o petdnem bitki na Koroškem. Neka- tere trditve v njegovem poročilu, ki obiluje neakademskih izrazov, kar iz- zivajo protidogovor. Mož pravi, da Ju- goslovani po svoji navadi uganjajo na- silja, če so prekoračili naravno mejo —

LISTEK.

Boljševišvo in oblomovstvo.

(Konec.)

Štole na množji medtem energično svoje imetje, potuje po Evropi, pro- učuje vse pridobitve moderne tehnike ter se okorišča z njimi. Vedno svež, delaven, podjeten je, osvoji si tudi Olgo ter živi z njo v srečni imovitosti zakon solidnega filistrata...

Človek bi mislil, da so bili Rusi silno razžaljeni, ker je naslikal Gončarov Nemca kot modernega vzornika inicija- tivnosti, Rusu pa kot pristen tip ruske lenobe. Toda roman »Oblomov«, ki je izšel leta 1859, je imel v ruski publiki uprav senzacionalen uspeh. S. Venge- rov piše v uvodu k ruskemu izdanju zbranih spisov Gončarova:

»No, epična dovršenost romana ni bila glavni vzrok pretresljivemu vtisku, ki ga je napravil svojčas »Oblomov«. Tajnost njegovega kolosalnega uspeha je bila v občutju epohe, v strastni želji, potrgati vse vezi s sovražno prošlostjo, ki jo označujejo leta, sledeča nepo- sredno krmski vojni. Treba je bilo ostrega posebej naša (ruske) ap-

tičnosti, treba je bilo psovke za označe- nje našel enoben in nemarnosti... psovke, ki se je hitro splošno udo- mačilo. Sočasni pojavi so vodili k temu, da je opazil vsakdo sam v sebi ele- mente oblomovščine. Vsem inteligent- om se je zdelo, da je končno našena razlaga nepopolnosti našega družbene- ga ustroja, vsakdo se je s strahom od- vračal od perspektive, tako neslavno in brezplodno ostavi življenjsko poprišče, kakor ga je ostavil junak tega romana, vsak se je zaklinjal, da iztrebi v sebi sledove te podobnosti...

Slavjanofilska kritika pa je Gonča- rovu vendarle očitala Štolca. Gončarov je na vse take očitke molčal, ker se je zavedal, da je bil očitek pravičen in ker se je opiral na vseobče odobravanje v publiki. Šele po letu 1867. je napisal s svojim kritičnim člankom »Bolje pozno ko nikoli« apološko »Oblomova«. Gončarov pravi, da »gleda iz Štolca pač pre- več gola ideja, tendenca, in da je vobče Štolcov lik slab, bled, nerealen, neživ.« toda obenem naglašja, da je Štolcova fi- gura povsem upravičena. »Tudi element prinaša v vse sloje in vrste ruskega živ- ljenja predvsem svojo delavnost, vztrajnost, odpornost svoje rase in še mnogo drugih dobrih lastnosti.« Pri- znati je treba vlogo, ki so jo igrali in jo igrajo Nemci že dandanes v ruski sam-

lji. Še doslej so Nemci med nami učil- niki, profesorji, mehaniki, inženjerji, ad- ministraciji, vedi... skratka povsod. Večje in bogatejše veje obrti, trgovine in drugih podjetij so v nemških rokah.

Toda Gončarov priznava, da mu je bilo zoprno, vzeti čistokrvnega Nem- ca za kontrast čistokrvnemu Rusu ter da je zato vzel obruselega Štolca, izom- kanega po nemškem sistemu neme- kuhnosti, svežosti in praktičnosti. Na- glaša pa tudi v tej apološki izjava:

»Lenoba in apatija v vsej svoji širini in vkoreninje- nosti je temeljna poteza ru- skega značaja.«

Kako trdno je bil Gončarov uver- jen o koristih, da šiba rusko počasnost in lenobo, je očitvidno tudi iz dejstva, da je v romani »Prepade«, ki ga je izdal deset let po »Oblomovu«, zopet obdelal tista početna svojstva ruskega človeka, ki je prečesto sam kriv, ako mu gre zlo. Gončarov pravi v že omenjenem član- ku »Bolje pozno ko nikoli« glede »Pre- pada«:

»Oblomov je (bil) z ničemer razred- čeni tip ruske mase, počivaloje v dol- gem, neprebudnem snu in z- stoju. Raj- ski (glavna oseba v »Pre- padu«) je Ob- lomov, ki se je prebudil. Silna nova luč (prebuditelj) mu je zablistala v očih.

a Rajski se še preteguje, ozira okoli ter se ogleduje nazaj po svoji oblomovski zibelki. Rajski je umetniška narava, spre- jemljiv je vtiskom, nadarjen in mnogo obetajoč mož, a vendar je Oblomov sin, junak epohe probujenja. Z umom in zavestjo je sprejel vase nova životvor- na semena, a ostanki še ne umre oblo- movščine so ga ovirali, da bi izpremenil prisvojen ideje v delo. Vtkal se je v to in ono, toda resno pripravljen ni bil niti znanstveno, niti praktično za kak- šnokoli gospodarsko, društveno ali stro- kovno delovanje, ker na vseh teh ste- rah je ležala še vedno oblomovščina. Zatekel se je k umetnostim, a tudi tukaj ga je, kakor obloženega z utežmi, vrgla nazaj oblomovščina. Rajski je bil talent, toda pripravljala šola je za vsak talent težka in zahteva celega človeka; zanj, ki je vzrasel še v oblomovskem snu, je bila nepremagljiva... Če ni spal kakor Oblomov, je na jedva še bedel. Vedel je, kaj je treba delati, a ni delal...«

Tako je Rajski životaril dalje in po- ginil brezplodno, prav tako, kakor je po- ginil Oblomov.

»Ničesar si nisem izmislil,« pravi Gončarov, »kolo življenje je pisalo v meni, kakor sem ga preživel in videl; kakor ga preživljajo tudi drugi, le tako se mi je življenje samo položilo pod prto.«

Karavanke in zasedli nekaj Koroške, ki je baje nemška dežela za neznanost slovensko jezikoslovno infiltracijo. Koroška je bila slovanska že v prvih stoletjih po Kr., slovanska kraljevina imena pričajo, da smo segali do Spodnje-ga Inna in do Travnice (Carantanus, Koroška, str. 15 nsl.). Ako bi se Jugoslovani držali laške metode, bi zahtevali zase z mirno vestjo več nego vso Koroško in Štajersko, tako pa se nam mora dati, kar je res našega. Celovec je bil nedavno središče slovenske prosvete, Gospodstvo polje je simbol naše nekdanje neodvisnosti!

Ob borovelskem mostu so se prikazali našim vojakom Nemci v laških bojnih čeladah, kar je baje povzročilo neznanstvi vtis na Jugoslovane, ki so mislili, da grejo Lahi. G. Piva bi bil lahko ohranil zase prepričanje o junštvu svojega naroda, ki je v zadnjih stoletjih se vsako bitko izgubila, čeprav dosegel po diplomatski konjunkturi dovolj uspehov. Že v pregovoru je prišla bojazen italijanskih herojev, ki so med vojno toliko stekali »mamma mia«, Gorostasna je nadalje novica, da se je borilo 17.000 naših proti 4000 Švabom. Razmerje je bilo ravno obratno. Glede postopanja z vjetniki in prebivalstvom naj g. Piva vzame na znanje, kaka nečloveško ravnanje Švabi z našimi zavednimi kmeti in duhovni; opozorimo ga nadalje na tisoče slovenskih internirancev iz zasedenega ozemlja po Italiji.

Z zadovoljstvom jemliemo na znanje dopisnikov dostavek, da je med jugoslovanskimi bojavniki mnogo Boščanov, Trnovcev in Kobaričev.

Zaključek je ginitiv: nemški častnik komandira svojih patrulji »present arm« na slavo boloniskemu žurnalistu in nemško ljudstvo, ki je še nedavno klicalo žveplo in ogenj na »Kotzenmacherje«, vpilje navdušeno: »Viva l'Italia!«

Nadaljeva nemška nasilja.

Odboru beguncev koroških Slovencev se poroča:

Klobasovega sina iz Rut obč. Vobre, ki je pobiral podpise za Jugoslavijo, so nemški vojniki zajeli in ga peljali v St. Stefan, kjer so ga neusmiljeno pretepavali. Med pretepavanjem je moral vedno kričati »Živela Nemška Avstrija, dol za Jugoslavijo!« Pretepavali so tudi Rutnikovega sina, tako da je bil ves krvav in črn od udarcev. Potem so ga odgnali v Celovec, Pretepavali so tudi celo Rutnikovo družino in jej grozili, da jo ubijejo.

Meseca januarja je nemški vojak König iz Beljaka na vse zgodaj vzdignil slovenskega kmeta na Dješkah iz postelje in ga bosega, v spodnjih hlačah in sami srajci gnal v St. Vid. Na vrat mu je obesil vrh in ko kmet ni mogel več hoditi, je zadržal vrh in ga tako prisilil, da je moral iti naprej. Tega volaka so se bali vsi kmeti občin Vobre in Dješke, ker kjerkoli je prišel v kako slovensko hišo, je povsod na barbarski način pretepaval ubogo slovensko prebivalstvo. Ta divjak se je tudi hvalil, da je presek slovenskemu kmetu glavo.

Na Dješkah je veliko slovenskih posestnikov popolnoma oropanih. Imenovani König je v spremstvu nekoga Zirnika in Vrtničnika ubil slovenskega častnika pri Mentelnu pod Lipo. Umorenjenega slovenskega častnika so imenovani slekli in denar in obleko med seboj razdelili. Pripoveduje se, da so nemške barabe na Dobravi pri Velikovu vjele dva slovenska vojaka in častnika, jih gnale v cerkev v Vobre, kjer so živnata treh razparali.

Josip Hus po dom. Pavkar v Resnici pri Borovljah, je kljub temu, da ima v posesti štiri hiše, ropal pri sosedih Slovincih in hodil na roparske pohode v oddaljene kraje. Iz Šmarje v Rožu je pripeljal v nedeljo, dne 4. maja konja istotako tudi iz Svetnevasi od katerih je enega prodal za 7000 K. Pripeljal je tudi štiri žaklje sladkorja, masti i. dr.

Posestnika Koširja je odpeljala patrulja treh žandarjev na Velikonoci ponedeljek v Borovlje na sodnijo, ker je Slovenec. Posrečilo se mu je zbežati. Uničeno je vse njegovo imetje. Vzel so mu tudi ves sekan les. Boljše hiše je vzel Janc, poštar v Podgori, slabše

je oddala obč. Košentover nem. vojakom za kurjavo. Mila, katerega ima v najem od konzumnega društva v Borovljah, je popolnoma uničen in izropan. Vzel so mu tudi lovsko puško v vrednosti 350 kron. Tudi so mu ukradli ves živež.

Begunskemu odboru koroških Slovencev se poroča od zanesljive strani: V Stebnu pri Dobri vasi so v nedeljo, dne 4. maja ponoči oropali domači boljševiki župana Krajcarja. Odnesli so tudi vso hišno upravo, tako da so ostale le gole stene. V ponedeljek so pridrli nemške vojaške tolpe vdrle v župnišče, katerega so do golega oropale. Vzele so 2 kralji, dvojce prascov, vso suho krmo za živino, posušeno meso, ves sadni most ter masno in zrna. Kozun tega so vsa v oboleko in perilo in 231 K 42 vin, cerkvenega denarja. Hišno gospodinjstvo so pregnali in hišne ključke sami shranili. Po drugih hišah so rekvirirali domačo živino, posebno konje.

Črni je nemška družba združena z Nemci in tudarji črni sta tamna šnje župnišče. Vrata so popolnoma razdrili in stvari razmetala po cesti. Nemške in ruske mašne plašče, ki so bili v župnišču shranjeni, je oblekla in jih razmetala po cesti.

Pri Sv. Vidu, podružnici iz Zavodni na Štajerskem so odnesle nemške barabe pri cerkvenem ključarju shranjen kelih, monštranco, 2 raketa, 1 albo. Baje se je ena baraba v kelih »poscalala«.

Župnišče v Kotlah so popolnoma oropali in vse odnesli.

V Javorju so z oltarja odnesli sveče.

Oropali so gerenta v Črni France-ta Krulca. Popolnoma in pojedlo vse kar dobe. Za svojega gerenta so postavili kovača Rakusa. Pri naših slovenskih kmetih baje rekvirirajo živino.

V Spodnjem Dravogradu so napravili samo v prošnji škodo za 7000 K. Cerkev in župnišče v St. Janžu v Rožu so popolnoma izropali, ostala je v cerkvi samo še monštranca.

Pod vodstvom kneza Rosenbergovega gozdarskega nadzornika Haya iz Zeneke in trgov. Plaša iz Žitaveci je ropala nemška družba na Plaznici pri posestniku A. Grilu do dom. Jegartu. Vzel so tam konje, vse meso, slanino, židane rute in prstane. Škoda znaša približno 50.000 kron. Orpano je popolnoma tudi slovenski posestnik Ur. Kajšl. Pripoveduje se tudi, da so nemške tolpe v Škocijanu pri slovenskih posestnikih vse pokradle, tako tudi v župnišču in pri županu.

Pri Zavrniku v St. Janžu so vzel 30 ke mesa, pri mežnarju 10 ke špeha in enega vola. Pri Kručarju so ustrelili enega vola, pri Stencu je zorelo 13 svini, pri Koreniju v Podliubelu so vzel obleko in obuvale ter ves denar, od sinov eno kolo, tri srebrne ure z verižkami. Staro mater so zaprli.

Odbor koroških beguncev je sklenil v svoji zadnji seji, nanesti deželno vlado v Ljubljano, da zahteva, da se zločini, povzročeni po nemških vojakih, strogo kaznujejo in da se vsa škoda povrne.

Koroški begunci se prošio, da takoj poročajo o vseh slučajih nasiltev nemških vojakov na odbor koroških beguncev, Ljubljana, Poljanska cesta 4.

Dr. K-I:

O boljševizmu.

Boljševizem v sedanjih oblikah na Slovenskem je nalezljiva duševna bolezen, kakor na pr. bičarstvo, sv. Vida ples, histerija in enake bolezni.

Vsled dolgotrajne in grozne vojne, vsled pomanjkanja najpotrebnejših živil, vsled velike duševne žalosti oslabelo je razdraženo živčevje popolnoma. Ko se je umaknil železni pritisk vojne z živčevja, ko je ta pritisk kot nekaj njegov regulator izginil, prišlo je živčevje in od tega odvisno delovanje v nered. Ta tlak je preminil prehitro, živi se niso utegnili prilagoditi zmanjšanim zahtevam do njih in odpovedali so tako, kakor odpove telo delavcu v groznem oboju, ako se zračni tlak prehitro zmanjša, telo oboli, lahko, težko, da, celo smrtno. Zato ni še v zmagovitih deželah boljševizma, ki bi imelo kolikolič resno nevarnost. Strahno in grozno vojno trpljenje popušča tam polagoma, vojaki so še pod za-

stavami, je pod disciplino in lahko popuščajo od trdote in civilno prebivalstvo se lotova dela poljskega in izvoznega. Poleg tega navdajo je vse vrstni občutek smaga. Živčevje ima priložnost, da se počasi osvobodi vojnega pritiska in da prijaže bolnoma v predvojni red. K tej okolnosti pride še dejstvo, da je ljudstvo v ententnih državah smelo dati tudi za vojne duška notranjemu občutku po časopisu in parlamentih, s čimur je svračalo neugodni pritisk na živce s seboj. Vse to je bilo pri nas zabranjeno. Zato je imel francoski državnik Clemenceau — po poklicu zdravnik — prav, ko je rekel, boljševizem je mikrob premaganih narodov. S podrtimi frontami je nehal pri teh narodih takoj vojni pritisk, zginil je politični in vojni regulator. Žal, da smo bili med temi narodi Slovenci in Hrvati. Zato se je boljševizem tudi teh dveh plemen prijel, ne pa tudi Srbov, dasi so preživeli neizmerno telesne in dušne vojne muke.

Ves ta pojav, ki se zove boljševizem, ima na sebi vse znake razdražene obolevke živčevja: prava nevraženost.

Znaki boljševizma so oslaba volja, zmanjšana energija, brezbrzičnost in brezskrbnost, nezadovoljnost, vedno godrnjanje, neodločnost, hitra užaljenost, omahljivost, pretiravanje in zmanjševanje dogodkov, mržnja do dela, brezmejno razveseljevanje, malodušnost, strah, strahopetnost. Druga stran boljševizma pa kaže nadmerne telesne potrebe: posebno preobilo uživanje alkohola in spolnih slasti. Skratka, iz ljudi, zapadlim boljševizmu, sta izginila duševni odpor in duševno krmlivo. Tako človek nima več sam sebe v oblasti. Pri nekaterih je ta oblast popolnoma izpuhtela, pri drugih se kaže v tem, da hočejo v svojem delokrogu postopati »diplomatično«, to se pravi, omahljivi so tam, kjer bi morali biti odločni.

In vsa ta duševna in živčna bolezen je skrajno nalezljiva. Pomislimo le na strah in strahopetnost. Kako hitro obleti kurja polt strahu! Kdor je videl dne 4. maja letos na Gorenjskem bežeče ljudi, zri je boljševsko svojstvo: strahopetnost. Kakor brez glave drli so ti različni mimo Sokolov, idolihi na brambo, niti ozrli se niso, če je res sovražnik za petami.

Boljševizem se je vgnezdilo v vse stanove in stranke.

Sovražniki jugoslovanskega naroda: Nemci, Madžari, Italijani itd., potem brezsrčni sebičnejši, podkupljeni, židje, verižniki, navijalci cen itd., skušajo to duševno bolezen spretno izrabljati in jo — kolikor možno — tudi izrabljajo.

Kaj naj storimo proti tej ljudski bolezni? Bol. mu duhu in bolnim živcem moramo nasproti postaviti zdravega duha in zdrave živce.

Na čelo vseh odločujočih uradov, civilnih in vojaških, morajo priti energični in taktični možje.

Kakor denemo umobolnega človeka pod skrbstvo zdravega moža, tako je treba dati boljševizmu pod skrbstvo energičnih in odločnih mož. Z boljševizmom ni nobenega pakiranja, kakor z umobolnim človekom ne.

Kakšna so pa sredstva zoper boljševizem?

Spretno vodstvo naroda in delo. Prvo je armada, ki se mora spraviti v red.

Uvesti je treba šolski pouk v vojaških stvareh, v čitanju, pisanju (latince in cirilice), ter računanju. Vsak dan se morajo vršiti vojaške vaje da se vojaku okrepi duh in telo. Neokornež je treba primerno disciplinirati. Bolje je da krivec trpi, nego tisoč nedolžnih ljudi.

Odpraviti je treba sedaj se razpa-slo neotesanost, da volak pozdravi svojega vodjo, če se mu ljubi. Vojaška oblast naj da svojim poveljem tako moč, da se bodo ta brez obotavljanja izvršila. Popuščati se tu ne sme nič. Visoko napredni in svobodni narodi, Švici, Franci, Angliji, Američani imajo armado, ki brezhibno funkcioni-ira, istotako Srbi.

Istotako mora civilna uprava imeti odločne ljudi. Vsa uprava je dostikrat odvisna od ene same energije. Ali jo imamo? Eno samo?

Državna avtoriteta se mora brez-pogojno vzpostaviti. Zato iz Jugoslavije ven s tujci, ki delajo proti njej z bese-

do in dojanjem, ven s ljudmi našega rodu, ako se pristojni na oči strani demarkacijske črte in rujejo proti lastnemu rodu. To so gnili izrodki, ki se morajo odrezati.

Energija upravnih, civilnih in vojaških organov ter delo bosta v kratkem ogledavila naš narod od boljševizma.

Darila.

Za koroške begunce so darovali: Neimenovan. Ljubljana 20 K, prodajal-na Kat. tisk. društva 100 K, Vod. Mar. Kessler 20 K, Urša Brlogar 2 K, šol. vodstvo Toplice, Zazorje 112 K, dr. V. Hudelist, Brežice 300 K, Iv. Zorman, Sp. Šiška 100 K, Iv. Veselič, Ormož 300 K, Ubald pl. Trnkozi, Ljubljana 100 K uradništvo in uslužbeni Mestne hranilnice, Ljubljana 300 K, Fr. Hirsche 20 K, Rudolf Kramer, Kozje 10 K, Reza Kavčič, Slivnica 20 K, Fr. Štiglic, Bočna 50 K, Mar. družba, Slivnica 100 K, Ljubljanski bogoslovci 185 kron, dr. Iv. Grafenauer 40 K, duhovni-ki pri konkuru 117 K, nadučitelj A. Kržišnik 100 K, duh. svet. Brenc 20 K, iz Cerknice: Ivanc 20 K, Fr. Kanduč, kaplan 50 K, Irma Remžar 25 K, Iva Zwölfar 50 K, Evz. Žumer 50 K, Hel. Ogrinc 10 K, K. Kranjc 5 K, Mar. Werli 100 K, notar Pintar 50 K, Ant. Werli 50 K, Andr. Šest 10 K, neimenovani 34 K, Ign. Skobe 30 K, Andr. Zgunc 20 K, E. Pogačnik 100 K, Jos. Krošelj 20 K, Iva Ukmar 30 K, Fr. Zupnek 20 K, Franjo Reic 20 K, St. Ribnikar 10 K, Šerko 100 K, Dana Šerko 20 kron, Marica Modic 20 K, Anica Prudič 30 K, Fran Prudič 10 K, Tončka Poporec 10 K, Neža Švigelj 2 K, Marija Karlin 10 K, Pogorelec 10 K, Jerica Logar 2 K, Fran Turšič 10 K, dr. Cervený 50 K, Kristina Červena 28 K, Leopold Fritz 5 K, A. Laibacher 5 K, I. Miklavčič 5 K, D. Kožuh 6 K, Fran Lavrič 100 K, Lojzka Prudič 5 K, dekan I. Juvanc 50 K, poš. Kambič 8 K, Skupaj 3236 kron. — Z rodoljubno zahvalo Odbor kor. beg.

Razne stvari.

* Smrtna obsodba. Bolgarski vrtnar Jordanov je bil v Zagrebu umorjen. Pri razpravi je bil glavni obtoženec Ovarček obojen na smrt na vislicah, druga dva obtoženca Smud na 20 in Turnšek na 12 let ječe.

* Same jeden Pasteurjev zavod za ves Balkan ne zadostja. Te dni je imel v Pasteurjevem zavodu v Zagrebu neki mož iz Stare Srbije. Prišel je prepoznati. Čepjenje mu ni nič več pomagalo. Re-vež je hodil deloma peš, deloma se je vozil z železnico. Ljudje, katere ugriz-njo zbesnele živali, morajo dobiti zdravniško pomoč takoj.

* S spremembo zakona o ločitvi zakona se je pečala škofovska konfe-renc v Beogradu, kakor se od tam poroča.

* Spomin na bivšega nadvojvode Evgena. Žalostne spomine je zapustil za seboj bivši nadvojvoda Evgen, spomine, ki kažejo moža v vsel njegovi krutosti. »Magyarország« poroča na podlagi nekaterih predlogov Evgenovih, kako se je bil obrnil do cesarja Frana Josipa, da naj se vse osebe, zla-sti poslanci (seveda je imel v mislih Slovence) takoj zapro v temne ječe brez vsake sodne preiskave, ako le črhejo kako besedo proti avstrijske-mu bojevanju, ako bi izrekli le kak majhen dvom o sposobnosti armade itd. Usoda je bivšim avstrijskim nad-vojvodom še vedno jako mila, ali tudi za te tirane mora napačiti dan trdega plačila.

Društvene vesti in prireditve.

* Športni klub »Ilirija«. Novi člani naj pošiljajo prijave na naslov: Š. K. »Ilirija«, Nova ulica 8/I. Vpisnina zna-ša 5 K, članarina mesečno 2 K, priče-niši z majnikom. Za mesec januar do april plačajo stari člani dosedanje članarino 1 K mesečno.

* Športni klub »Ilirija«. Letošnji redni občni zbor se je vršil ob dovoljni udeležbi dne 6. t. m. Občni zbor je vo-dil namesto odsotnega predsednika g. dr. J. Berce kot najstarejši odbornik.

Pozdravil je v prisrčnih besedah prvi občni zbor po akoro petletnem prekinjenju klubovega delovanja in izrazil nadejo, da se pričena s tem za klub novo, uspehov polno športno delovanje. Spominjal se je med vojno padlih in umrlih 8 članov. Zahvalil se je nadalje časopisu, ki je vsikdar rade volje sprejemalo klubova poročila. Športni pro-gram razširja klub posebno na lahko atletiko. Gojenju vseh njenih panog: teka, skoka, metanja diska, kroglice in kopja itd. se bo posvečalo v bodoče naj-večja pažnja. Tajnik g. Betetto je podal poročilo o napredku našega športa v letu 1914. Izrekel je prepričanje, da bo klub ob smotrenem, vestnem in po-žrtvovalnem delu vsega članstva v ma-lo mesecih dosegel zopet znatno višino tako v footballu kakor tudi na polju lahke atletike. Tudi v letu 1914 je gojil klub ozke stike s hrvatskimi, arbskimi, češkimi, poljskimi in nemškimi šport-nimi klubi. Priredile so se številne football-tekme, med njimi mnoge za razvoj slovenskega športa posebno važne tekme med domačimi klubi in moštvi. Klub je opetovno tekmoval tu-di v Zagrebu, Celovcu in na Reki. Z uspehom se je »Ilirija« udeležila nade-lje v sezoni 1914 plavalnih tekem v Karlovcu in na Bledu in sankaskih in smučarskih tekem v Bohinju. Prejšnji športni prostor v Tivolskem drevoredu je avstrijska vojaška oblast z vsem klub-ovim inventarjem porabila v vojne svrhe. Prostor je postal za športne na-mene začasno popolnoma neporaben. Klub si je pridobil za športni prostor travnik pred drž. kolodvorom, ki ga treba seveda primerno preurediti. Po-ročilo blagajnika g. Deva se je na pred-log preglednikov računov odobrilo in se blagajniku podelil absolutorij. Poro-čilo izkazuje manjši prebitek. Pri volitvah v odbor je bil izvoljen predse-dnikom g. ing. St. Bloudek, podpredse-dnikom gg. dr. J. Berce in dr. I. Lah. Predsednik g. ing. Bloudek je opozar-jal na procvit športa med Hrvati. Oznai-čal je kot eno prvih nalog novega od-bora propagirati šport med srednješol-skim dijaštvom. Klub se bo trudil sploh, sanesti idejo moderne telesne vzgoje v najširše kroge. Športno sezono bo otvori-l klub v kratkem s football-tekmo proti Angležem ali Hrvatom. Football-tekman bodo sledile po možnosti sploš-ne lahkoatletične prireditve. Zaključil je občni zbor s pozivom na vse člane, naj po svojih najboljših močeh pripo-morejo k razvoju našega športa.

4% Podpisujte držav. posojilo!

Premier magasin spécial de gants et de parfums.

O. Bračko, Ljubljana Dunajska cesta 12.

Poleg pasivnega tipa ruske ma-se, Oblomova in njegovih bratov, pa se je med Rusi pojavil in se pojavlja prav posebno v zadnji dobi njegov pen-dant: tip aktivni, ki živo reagira, protestira, se osvetejuje in kaznuje. To so ljudje prav iste moralne cene, le da so živahnejšega temperamenta in strast-nejše krvi. Tudi ti aktivisti niso sposobi-ni sistematskega dela in vztrajnosti, a sposobni so izražati svojo nezadovolj-nost z izbruhi nasilnosti. Kakor Oblom-ovci, tudi ti ne znajo graditi, ker to zahteva napora, reda, potrebne dis-cipliniranosti; toda znajo revolucijo-nirati, rušiti, uničevati, hujskati, razpa-rljavati najnižje instinkte. Saj je treba v to svrhu le dinamita in jezika. Gobe-zdajo o reformah, a ne reformirajo, ker za reforme je potrebno dela in vztrajne doslednosti; zato le podirajo, požigajo, streljajo, plenijo in more. Tudi za tako »delo« je treba imeti voljo in energijo, ne, le za nekaj dni, nekaj tednov. Imajo pa v sebi preveč naivne, otročje vere v čudeže: na mestu ruševin vstane še lepša palača, to je njih upanje. Nocoj naj uniči požar vse etaro, saj jutri vzkrasne — raj ljudstva sam od sebei.

Le navidez je ta tip, ki se je zval včasih nihilista ali anarhista ter se zo-ve danes boljševik, nasprotje oblomov-skega tipa. V resnici sta izrasla

oba iz istega semena: iz le-nobe, iz boleznir ruske volje, iz sovraštva do vztrajnega dela, reda in avtoritete.

V političnem življenju se javlja ta aktivni tip s terorističnimi dejanji in z atentati, ki so v protivščini ne le z vsakim pravnim čutom, nego tudi z zdravim razumom. Car Aleksander II. je bil eden najboljših vladarjev in nje-gove politične in socialne reforme bi bile za Rusijo največji blagoslov. Toda ruski teroristi so ga ubili iz golega fa-natizma in nestrpnosti: strel iz revol-verja, grom bombe tim je bil končni cilj. Kaj bo potem, to zarotnikov ni brigalo več. V slepi veri v vsega mo-gočnost revolucije so ti ak-tivistii povsem neplodni in so izživali vedno nanovo re-akcijo.

Tip pasivni, oblomovski v širšem zmislu, je v Rusiji prevladoval do kon-ca zadnje vojne: tip aktivni, revolucion-ski, boljševiški je vzrasel za njim in ga končno potegnil s seboj, kakor hitro je prenehala vojaška disciplina in so mo-gli demagoški hujskaci brez ovire na-gomiljenim vojakim, večnoma ana-litskim tolpam propovedovati svoje konfuzne prevratne misli. Ako pozna-mo naivno lahkovernost analitikov, ki nimajo duševne izobrazbe, da bi so-

mi presojali blesteča, a puhla gesla in razločevali med krivico, polresnico in lažjo, da bi pregledali sofizme in akro-batsko preminjanje prepričanja profes-iionalnih agitatorjev, potem lahko razume-mo, s kakšnim otroškim zaupanjem je spremljal ruski negramotnik nove, le-pe, presenetljive ideje, ki so mu jih po-dajali s patosom in gorečim fanatiz-mom. Tako se je zgodilo, da se je baš rusko ljudstvo prvo lotilo poskusa, uresničiti najamelejšje želje marksizma. In proglasila so se gesla, ki naj bi ma-homa osrečila vse milijonske mase, ki dotlej niso imele drugih pravic, kot da so jih gonili po ječah, jih tlačili v rud-niške prepade in vlačili v sibirsko pre-gnanstvo. Vojna naj se takoj konča, korupcija fevdalnih, vojaških in ka-pitalističnih krogov naj se takoj pojbe, odvzame naj se bogatašem vsa, kar so si pridobili z brezvestnim izkoriš-čanjem ljudskih žiljev, prevzame naj se produkcija in zemlja razdeli. Radi-kalnega programa so se tudi radikalno lotili. Ognji agrarne revolucije so kr-vaavo rdeče žareli na nebu brezmejne Rusije, tisoči pomočnikov - graščakov, veleposelstnikov so bili somornji, de-lavci so se polastili neštevilnih tovarn in izplenili trgovska skladišča, vilihi uradniki, oficirji in voditelji intelligence so bili kačasti ali vrženi na ulice. Vse

grozote anarhije so se zgrnile na Ru-sijo in maščevalnost razbesnelih mas ni poznala nobene meje.

Oblomovščina je zakrivila, da Ru-sija v vojni ni vztrajala ter da so po-bunilne divizije ostavile boljšča, repu-blički sovragom svobodno pot za nepo-prav do osrčja domovine; boljševizem pa je zakrivil, da se je revolucija čez noč prevrgla v anarhijo. Ruska repu-blika s 70% analitabetov se je pogrez-nila v despotstvo demagogov, ki je še strašnejša od prejšnjega despotstva absolutistnih carjev. Gesla o vsestran-ski pravičnosti, enakopravnosti, ideal-nem demokratiizmu so postala poziv na pobor, rop, požiganje, udušenje vsakr-šne discipline in preziranje vsakršnega reda.

Maksim Gorkij, planteti zagovor-nik mase in sam sin proletarca, smatra boljševizem za najstrašnejši izrodek socializma ter ga ostro obsoja: »Naj-večji in najhujši ruski sovražnik je sta-ara vserska glupost, neizobraženost. Včerajšnji sužnji so postali despoti, ker se jim je ponudila priložnost vladati. Ne, v tem ne vidim elementa socialne revolucije: to je samo tipična ruska pantarila brez sledu socialističnega duha.« Nikozar več ubogati, ničesar spoštovati, prav malo ali še bolj nič delati, a izvrstno služiti in brezskrbno

živeti, je cilj večine ruskih boljševikov. Na frontah so se navadili lenarjenja, otopeli so, vest je ogušela, vse vezi z minulostjo so počile, in zdaj jim je trud za vsakdanji kruh osebno razžaljenje. Toda Gorkij vidi edino rešitev iz te vsenarodne ruske nesreče le v kulturi, ki se razširi na vse sloje. »Za nas Ru-se je prišla doba, da se naša duša raz-maje do najglobljih globin, da se očisti-mo blata, ki se je nagrmadilo tekom stoletij na nas in da ubijemo konč-no prokletio slovansko le-nobobo.«

Ljudstvo, ki trpi na kronični zaspas-nosti in oblomovski lenobnosti ali na samomirskem anarhističnem boljševizmu, danes samo iz sebe še ni spo-sobno ustvariti novo državno obliko, ki bi bila primerna ruskemu politič-ne-mu in kulturnemu razvoju. A ustvariti si jo bo moralo. Tuja pomoč pa bo brž-čas potrebna, da se napravi konec vsaj današnjim grozovitim in anarhijs. Svoboda prinese Rusiji najširšo kulturo, spoštovanje zakonov in demokratsko delavnih oblasti, red, točnost in vse-občno narodno disciplino; s tem izgine-ta pa tudi stoletja stara epidemija oblomovščine in njena senca — boljševizmo.

zlasti odlikovale ga. dr. Remševa, z. prof. Lea Kobalova, gđica. Iva Logarjeva in g. nadoficijal deželne bolnice Puš. Zadnji teden meseca aprila se je nabirala podpora v blagu; na prav le način so se odzvale sledeče tvrdke: Kolman, Zibert, Peter Kozina Ko, Josip Oljup, Magdič, Delija Štor, Schneider Oljup, Mačkovič, L. Deljavski konsumno društvo, Jospina Podkrajšek, Meršol, Persche, Sever in Kenda. Vozičke za otroke so darovali: Rodbina dr. Voduškeva, g. Petrovč, ga. dr. Zalokarjeva, ga. dr. Bogataj, ga. Irma Stupica, ga. Elsa Gričar, g. Milčinski, g. Marija Stela, g. Matian, g. Pečar in Marija Hribar iz Šiške. Vsem cenjenim dobrotnikom bodi tem potom izrečena javna najlepša zahvala. Obenem pa prosimo najlepše p. t. gospe za vozičke, da bodo zamogli še drugi malčki na vrt in sedaj, ko prihaja poletje, lepo v senci pod kostanj spati. — Nadalje prosimo, če bi se tudi iz drugih krajev po deželi hoteli prilaščati za nabiralno polo, ker ima zavod sedaj silno veliko otrok brezplačno. Vsak najmanjši dar sprejema z veliko hvaležnostjo vodstvo Elizabete otroške bolnice. Istotam se dobe tudi nabiralne pole.

Vse polne novice na Gorenjskem, da bodo Lahi v kratkem zasedli Gorenjsko, so brezpredmetne, razburjenje, ki je radi nekega, sicer zelo potrebne ukrepa nastalo večerj beneke, ni umestno, ker ni nobene nevarnosti. Sicer vsa čast vrlim Gorenjcem in Gorenjkam!

»Društvo jugoslov. novinarjev« v Ljubljani je podpisalo 1000 kron državnega posojila. Nadejamo se, da bodo temu zgledu sledila vsa naša narodna društva, izmed katerih jih mnogo razpolaga z znatnim društvenim premoženjem.

Koroškim beguncem. Vsi koroški begunci, kateri bivali v Ljubljani in okolici in so oddali pri tukajšnjem odboru »Razvidnostni list« za begunce, naj se javijo v torek, dne 20. maja 1919 v pisarni odbora za koroške begunce v Ljubljani, Poljanska cesta 4.

Kultura.

Iz gledališke pisarne. Za torek 20. t. m. napovedana premiera operete »Madam Favart« mora se preločiti, ker bolna gospodična Skalska ni še toliko okrevala, da bi mogla nastopiti. Kupljene vstopnice za to opereto veljajo za premiero kadar se vprizori. Namesto »Madam Favart« se vprizori 20. t. m. ob 7. uri zvečer Baletni večer z javno produkcijo baletne šole izven abonma.

Repertoar narodnega gledališča. Drama, ponedeljek 19. maja. Smrt majke. A 54. torek 20. maja. Zaprt. Sreda 21. maja. Revoliucijska svatba, znižane cene. Izven abon. — Opera. Ponedeljek 19. maja: zaprt, torek 20. maja ob 7. uri zvečer: Baletni večer izven abon., sreda 21. maja: Bajaci in Evelina. B 3/55.

Danilova 40-letnica. Opozarjamo slavno občinstvo, da se vrši 40 letnica umetniškega delovanja na Slovenskem odr pri ljubljenski gledališčni gospoda Antona Danila v življenski komediji »Zemlja« dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v opernem gledališču.

V »Prodani nevesti« je večerj nastopil gospod E. Rumpl, bivši član slovenske opere v Trstu, kot Kecal. Bil je kos tej težavni vlogi tako v pevskem oziru, ker razpolaga z zvničnim in dovolj obsevnim glasom, kakor v igralskem pogledu, ker ima zmožnost za humorno in temperamentno označevanje. Da je nekoliko spominjal Križavega Kecala, mu ni šteti niti v slabo, niti v greh. Celotni vtisk njegovega nastopa je bil izredno poveljen; zato in ker je gospod Rumpl naš človek, bi ga vsekakor kazalo stalno pridobiti za slovensko gledališče.

Iz gledališke pisarne. V torek, dne 20. t. m. se vrši v dramskem gledališču ob 3. uri popoldan predstava »Lepa Vida« v korist Cankarjevemu spomeniku. Igrali bodo dijaki tukajšnjih srednjih šol.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo inženirjev v Ljubljani vabi vse svoje člane na društveni sestanek v torek 20. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorano mestnega magistrata. Na dnevnem redu je poročilo o organizaciji javne tehniške službe in volitev dveh članov v kuratorij za teh. vis. šol. tečaj.

»Društvo tehnikov v Ljubljani« ima važno odborovo sejo v sredo, 21. t. m. ob 20. uri zvečer v društveni sobi. Akademija prireditelj v ponedeljek, dne 19. maja ob 8. zvečer na realni predavanju gosp. filozofa Antona Podbevška iz Zagreba v risalnici na realni. Predavatelj bo predaval o predgovodni slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Ker je čisti dobilek namenjen »Slovenski zvezi slovenskih akademikov«, vabimo k obilni udeležbi. Z ozirom na to, da je čisti dobilek namenjen »Stanovski zvezi slov. akademikov«, se preplačila hvalno sprejemajo.

»Glasbena Matica«. V torek, 20. t. m. ob 6. uri zvečer važna pevška vaja za ženski zbor.

Člani Kreditnega društva mestne hranilnice ljubljanske se opozarjajo na društveni občni zbor, ki bo dne 20. t. m. ob 14. uri. Ako bi to uro sklicani občni zbor ne bil sklicen, se uro pozneje vrši občni zbor ne glede na število navzočih članov.

PODPISUJTE DRŽAVNO POSOJILO!

DRŽAVNO POSOJILO NOKI 494

Najnoviša poročila.

(Naša izvirna poročila.)

VARNOŠTNE ODREDBE ANTANTE PROTI NEMCIJU.

Lucerna, 17. maja. Antanta je ukrenila vse varnostne odredbe za slučaj, da bi Nemčija odklonila podpisati mirovno pogodbo. Odbor četvorice je za ta slučaj sklenil, da se uvede popolna blokada Nemčije. V slučaju, da Nemčija sprejme mirovne pogoje, je Antanta že odpravila vse potrebne, da se blokada odpravi takoj drugi dan po podpisu mirovnih preliminarjev. Poveljnik ameriške armade Pershing je izjavil, da ima Amerika pripravljene tri divizije, da vdvo v Nemčijo v slučaju, da bi se Nemčija uprila podpisati mirovne pogoje.

NEMCIJA ZAHTEVA PLEBISCIT?

Lucerna, 17. maja. Nemci pripravljajo dve novi nanašajoči se na plebiscit v Alzaciji in Loreni in v prasnju pripadnosti Gdanskia.

POLJSKA SE HOČE UDELEŽITI EKSPEDICIJE PROTI PETROGRADU.

Lucerna, 17. maja. Poljska zahteva del nemške trgovske mornarice, nadalje sodelovanje medzvezniškega brodogradnje in odposiljatev en bataljon infanterije za operacije z Baltičkega morja proti Petrogradu. Te operacije bi se naj vršile vzporedno z operacijami generala Kotčaka.

NEMŠKO - AVSTRIJSKI DELEGATI V PARIZU.

Lucerna, 17. maja. Državni kancelar dr. Renner je večerj izrazil svoje zadovoljstvo o sprejemu avstrijskih delegatov v Parizu in o njih namestitvi. Avstrijska delegacija je danes pričela s svojimi deli.

USODA BIVŠE AVSTRIJSKE MORNARICE.

Lucerna, 17. maja. Kako poroča »Intranligent« Avstroske trgovske mornarice bivše Avstro-ogrskje v rokah za veznikov. Italija dobi 50% teh trgovskih ladij, da se ji s tem nadomeste izgube njenega trgovskega brodogradnje v iznosu 380.000 ton.

SVARILLO PRED NEMŠKO AVSTRIJSKIMI SPLETKAMI.

Lucerna, 17. maja. »Daily Mail« priobči uvodnik pod naslovom »Reminiscences«. V uvodniku opozarja na dejstvo, da se je kongres 1. 1917 napotil nek antantni general, čegar ime se ne označuje, v Švico in da je imel tamkaj s takisto anonimnim avstro-ogrskim diplomatom razgovor o možnosti, da bi se sklenil separatni mir med Antanto in habsburško monarhijo. Ta pogajanja so se vršila kakor razkriva »Daily Mail«, z avstrijske strani zgolj z namenom, da bi se slovenske narodnostne države bivše monarhije pod pretezo, da hoče Antanta v slučaju separatnega mira podpirati monarhijo, omajale v njihovem zaupanju v Antanto. »Daily Mail« svari z ozirom na ta incident pred možnostjo novih takšnih šahovskih potez avstrijske delegacije v St. Germainu in zahteva, da se takorekoč v svrhu kontrole pritegnejo k mirovnim pogajanjem z Avstrijo preizkušeni češki in jugoslovanski politiki, da bi se s tem preprečilo, da bi spetne spletke nemških avstrijske morda vplivale na himance Antanto. V dopolnilo te vesti lahko navedemo, da je poročilo »Daily Mail« resnično. Dotični razgovor se je vršil 2. decembra 1917 v St. Maurice med grofom Mensdorffom in generalom Smut som.

APEL NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA NA KONFERENCO.

Pariz, 17. maja. Včerajšnji »Journal des Debats« priobčuje apel »Nationala Predstavništva na mirovno konferenco. PRIZNANJE VLADE GENERALA KOLČAKA.

Pariz, 17. maja. Japonska je v soglasju z alijanci priznala vladu generala Kolčaka kot pravo rusko vladu. Odločilni krogi smatrajo to kot predigro za odločilno intervencijo antante v prilgo Kolčakovj akciji v Rusiji.

AVSTRIJSKO VPRAŠANJE.

Lucerna, 18. maja. »Le Temps« dokazuje nemogućnost, da bi se vršila pogajanja z Madžarsko istočasno kakor z Avstrijo, ker v Budimpešti še ni nobene stalne vlade. V interesu Antante je, da se nova Avstria ustvari kot država, ki bo sposobna za življenje. Treba je preprečiti, da bi Avstria zabilala nemški kili med Čehoslovakske in Jugoslovanske s tem, da bi anektirala zapadno Ogrsko. Življenje zmožnost nove Avstrije je manj odvisna od teritorialnih aneksij, kakor od finančnih udobnosti. Avstrija je bila npropaščena radi svoje politike in jo je mogoče dvigniti niti samo, ako si ji dovoli zadostni kredit. Avstriji naj služi kot vzgled inicijativa in brza konsolidacija Čehoslovake kot dednice stare monarhije.

PETORICA IN PLEBISCIT.

Pariz, 18. maja. Polnišč. Svet petorice je preteklo sredo zaključil posvetovalje glede statarske meje in končno sklenil, da spada kraljevina Slovenec, Hrvatov in Srbov Maribor z vso Dravsko dolino in Spilje z železnico. Navedeno vprašanje je še meje nad Radgona, ker je ta del naše severne meje v zvezi s prekmurako mejo, ki še ni določena, ker se je v zadnjem tednu položaj nam v prid bistveno zboljšal. S koroškim vprašanjem se svet Petorice do danes še ni bavil. Subkomisija je pa že končala delo glede Koroške in je sklenila predlagati, naj se v celovski kotlini vrši plebiscit, potem ko bo sporno ozemlje še enkrat pregledano in razločeno.

Uprava. Za celovsko hotilno velja vse osamlje med Osečskimi Turami in Kavankami. — Ta načrt skomisijsa je ni obveljal definitivno, marveč je samo mogoče, da se najde še ugodnejša rešitev. Glede Reke pravilo zadnja poročila, da je čisto gotovo, da bo mesto z okoljem spadalo pod jugoslovansko suverenost z doslej še nedoločeno formulacijo nekakšne avtonomije.

REŠKO VPRAŠANJE SE NI REŠENO. DIREKTA POGAJANJA.

Pariz, 18. maja. Naš dopisnik izve pravkar iz avtoritativnega vira, da ni padla o reškem vprašanju nobena nova odločitev. Jugoslovanski in italijanski delegati se pogajajo direktno že od predvečeršnjega dne, da izgotove kompromisni elaborat, ki pa bo služil samo kot temelj za razsodišče (arbitražo) sestavljenega iz trojice Wilson, Lloyd George in Clemenceau.

MIROVNA KONFERENCA.

Pariz, 18. maja. Proračunska komisija in komis. za zun. zadeve so izrazile svoje začudenje, da ni francoska vlada predložila kompetentnim komisijam vsebine nemškega odpora. Integralno besedilo oficijozne izdaje ni nič manj delikatno za priobčitev, kakor so detaljne modifikacije. Odbor četvorice čaka povratka Lloyd Georgea, da izve njegovo mnenje, ako privoli v publikacijo v izveščku.

Pariz, 18. maja. Gospodarska komisija je pod predsedstvom Clementea proučevala načrt carinske zveze bivših ozemelj Avstro-ogrskje. Sprito velikih težkoč, ki so se pojavile, je odstopila ta projekt komisiji četvorice.

Pariz, 18. maja. Svet Petorice je proučil bolgarske meje. Jugoslovanski delegati so zahtevali važne izpremembe v interesu varnosti Jugoslavije. Komitje je ugodil njihovim zahtevam skoro v vseh točkah. K temu pripominja »Daily Mail«, da bodo bolgarske delegate sklicali v Solun še le po podpisu mira z Avstrijo in Nemčijo.

Pariz, 18. maja. Danes v ponedeljek se izvrši verifikacija pooblatil avstrijskih delegatov.

USODA TURČIJE.

Pariz, 18. maja. K predlogu glede izkrcanja antantnih čet v Smirni piše Pertinax, da je konferenca sklenila popolno uničenje Turčije tako kot evropske, kakor tudi kot neodvisne države v Mali Aziji. Iz evropske Turčije se napravita dva dela, katerih eden pripade Grški, drugi pa tvori mednarodno carigradske države pod protektoratom Amerike. Armenija dobi ravnokot ameriški protektorat, Mezopotamija in morda tudi Palestina prideta pod angleški protektorat, Sirija z Diarbekirjem, Adano n Anatolijo pripade francoskemu protektoratu. Italija dobi okraj Adalija in protektorat v Brusi in Konia, novem središču Turkov v Mali Aziji.

NAJNOVEJŠE VESTI IZ MIROVNE KONFERENCE.

Pariz, 18. maja. Polnišč. V nasprotju s včerajšnjo vestjo se je v zadnjem trenutku sklenilo, da se ne bo objavilo besedilo versajilake pogodbe. Po zanesljivih informacijah se nemški delegatje različnih nazorov glede podpisa pogodbe. Brockdorff zagovarja sprejem, kateremu pa nasprotujejo finančni delegati. — Odbor četvorice se je nadalje pečal z vprašanjem Turčije. Dosedaj še ni nobenega formalnega sklepa. Gotovo je, da dobi Grška Smirno v last in razven tega mandat za sosednje pokrajine Turčije bo reducirana na vilajete Brusa, Angora, Samun, Adala in Konia, prvi trije vilajeti pod francoskim, zadnja dva pod italijanskim protektoratom. Odbor četvorice je včeraj sprejel tajnika za Indijo, Montagu in deputacijo indijskih veljakov, ki so došli v imenu islamskega sveta protestirali proti vsakemu naklepu na turško neodvisnost. Večina francoskih listov nasprotuje delitvi Turčije. »Chicago Tribune« izve iz zanesljivega vira, da je Italija privolila v vzpostavitev Reke kot neodvisne države in se odpovedala Dalmaciji. Končnemu sporazumu primanjkuje torej samo še dogovor o nekaterih otičkih, katere zahteva Italija.

(Naša poročila iz Beograda in Zagreba.)

NAŠA MORNARICA.

Beograd, 19. maja. Včeraj dopolne ob 10 je bilo na slovesen način zapričeno moštvo jugoslovanske vojne mornarice, v kolikor se nahaja v Beogradu. Admiral Koch, ki je o tej priliki tudi prisegel, je imel na vojaštvo in častnike lep nagovor, v katerem je opozarjal na svetlost priroge in na svetost bo satstvi, pod katero bodo mornarji odselej služili svoji domovini.

MEDICINSKA FAKULTETA V LJUBLJANI.

Beograd, 19. maja. Ministrični svet je odobril predlog našega ministrstva, da se osnujeta v Beogradu in Ljubljani medicinski fakulteti. Za izvedbo potrebnih priprav se bo hitro imenovala posebna komisija.

ADMIRAL.

Beograd, 19. maja. Za prvega kapitanmornarja naše mornarice je imenovan Dragutin Prič.

DEJENI IN LEVI SOCIJALISTI.

Beograd, 19. maja. Kako kažejo namizje in socijalističkih vrst, sta se v medijem času obe družbi strasti hitro razvijali in razvijali.

političari. Socijalistična levica, ki je doslej odlikovala sedenstvo v parlamentu, priznava sedaj potrebo parlamentarnega dela. Prihaja se, da bodo v bodoče vodili parlamentarno akcijo skupno socijalisti obeh struj.

PARLAMENTARNO ŽIVLJENJE.

Beograd, 19. maja. Prihodnja seja Narodnega predstavništva se bo vršila v sredo. Na dnevnem redu bo verifikacija macedonskih mandatov. Sejo pričakujejo v parlamentarnih krogih s velikim interesom, ker bo, kakor vse kaže, prišlo na njej do novih bojev med radikali in demokrati. DK je brzjavno pozval svoje člane, naj se seje zanesljivo udeležijo.

BOSANSKA VLADA.

Sarajevo, 19. maja. Kako se v političnih krogih zaključuje, bo ispolnjen bosanska pokrajinska vlada takole: Za poverjenika notranjih zadev Milan Blažević, dosedanji okrožni predstojnik v Bihaču; za poverjenika za pravosodje dr. Milivoj Simić, višji državni pravdnik; za poljedelstvo in prehrano Ante Brzović.

ODDELEK ZA BOSNO.

Beograd, 19. maja. V notranjem ministstvu se bo osnoval oddelek za Bosno in Hercegovino. Za načelnika bo imenovan okrožni predstojnik iz Banjaluke Osman Hadžić.

SHODI DEMOKRATSKE STRANKE.

Zagreb, 19. maja. Tudi tokom včerajšnjega dneva se je vršilo po Hrvatskem ter Bosni in Hercegovini več shodov DS, ki so bili vsi dobro obiskani.

OBNOVLJEN BRZOJAV.

Reka, 19. maja. Pred par dnevi je bila obnovljena direktna brzjavna zveza med Reko in Jugoslavijo, ki je bila šest mesecev prekinjena.

OSEBNA VEST.

Zagreb, 19. maja. Tekom tega tedna prispe v Zagreb prvak živitih srbskih pisateljev, Branislav Nušić.

VAŽNA GOSPODARSKA PONUDBA.

Beograd, 19. maja. »Trgovinski Glasnik« poroča: Naša finančna centrala v Parizu je dobila od Kanadske vlade izredno ugodno ponudbo za blagovni kredit v znesku pol milijarde frankov. Kanadska vlada dovoljuje, da odide v Kanado posebna jugoslovanska trgovska misija in si izbere vse blago, ki ga more Jugoslavija rabiti, posebno železni material, stroje, volnene, usnjene in kovinske izdelke, hrano in senmenja vsake vrste in živino. Blago bi plačala prodajalcem Kanadska vlada. Jugoslavija pa bi izdala zato Kanadi štetne bone, obrestovane po 5%. Jednako pogodbo je sklenila s Kanado tudi že Grška. Naša delegacija je poslala iz Pariza originalno grško pogodbo beograjski vladi s toplim priporočilom, naj se kanadska ponudba sprejme in pogoda čimprej podpiše, ker sta predsednik kanadske vlade in kanadski trgovinski minister ostala nalašč sato se v Parizu, da potkataka podpis. V Beogradu pa roma ta ponudba že štirinajst dni iz enega ministrstva v drugo in še do danes se ni našel minister, ki bi se smatral kompetentnega, da bi predlog kanadske vlade predložil ministrskemu svetu v presojo in da bi urgovil hitro rešitev. Kolikor smo obveščeni se nahaja sedaj ponudba na »studiju« v prehranjevalnem ministstvu. Mi tako cincamo, nasadnje bomo pa dočakali, da bomo morali kupovati Kanadsko blago za nerazumno višje cene od Grške in Rumunske.

DRŽAVNA ZASOITA DECE.

Beograd, 19. maja. Včeraj je imel parlamentarni odbor za zaščito dece sejo, na kateri je predložil min. predpredsednik dr. Korošec zakonski načrt o ustanovitvi državne urada za zaščito dece. Tak urad pa faktično že obstoja. Zato je parlamentarni odbor pozval min. podpredsednika dr. Korošca, naj predloži najkasneje v 14 dneh zakonski načrt, ki naj uredi celotni problem otroškega varstva in naj obsega vse principijelne točke, po katerih naj se ravna ta panoga državne socijalne oskrbe.

(Poročila Ljubi, doplnjena urada.)

KONCEM TEGA TEDNA.

LDU. Berlín, 18. maja. (Brezlično.) Glasom pariških listov se bo mirovna pogodba zročila Avstrijem v petek ali soboto v veliki dvorani St. germaineškega gradu na enako slovesen način, kakor Nemcem.

LAHI ORGANIZIRAJO »VOLJO NARODA«.

LDU. St. Germain, 18. maja. (Dun. Kor. ur.) »Matine« je zavezel inicijativo za organizacijo protestnih izjav proti versajilskemu miru. Shodi naj bi se vršili 1. junija po vsaj Italiji, Bisolatti očakuje popolnoma ta našt.

POLJAKI V BOSNI.

LDU. VARSOVA, 18. maja. (Dun. Kor. ur.) Poljska konzularna agencija objavlja poročilo poljskega generala: Naša: Galicijska fronta: Naše operacije v Vahodni Galiciji napredujejo ugodno. Volnajska fronta: Na naši fronti južno Lucka se poljske čete dosegajo črt. Na livinskih bojiščih je naša vojska napredovala.

VESTI LDU.

Ljubljanski dopisni urad poroča iz uradnega vira dne 19. maja ob 11.15: Južno od Spod. Dravograda smo prepodili nemško poljsko strato ter zaplenili eno strojnico. Napad močne nemške patrulje pri Sv. Roku zapadno od Slovenca. Situacija je v splošnem ena, promenljiva.

Otvoritev tehniške fakultete v Ljubljani.

Ljubljana, 19. maja. V palači Vikijske državne obrtne šole se je danes vršila skromna slovesnost otvoritve tehniške fakultete slovenskega vseučilišča. Udeležili so se vseučiliška komisija polnoštevilo, društvo inženirjev skoraj polnoštevilo, predsednik deželne vlade dr. Brejc, poverjenika za uk in bogoslužje ter za notranja dela, zastopnik poverjenikstva za finance, višji šolski svet, društvo slovenskih geometrov, zastopstvo teologov, zastopstvo nadšodiča in poverjenikstvo za pravosodje, mestni magistrat z g. podžupanom dr. Karl Trillerjem in magistratskim ravnateljem dr. Zarnikom, zastopniki ravnatelstev srednjih šol, ravnatelstvo višje obrtne šole, ravnatelj deželnih uradov, gradbeno ravnatelstvo, društvo slovenskih časnikaev, stanovska zveza slovenskih akademikov je iz Zagreba poslala zastopnika phll. Kovača; razven tega je bilo prisotno neprizakovano veliko število slušateljev te fakultete in mnogo njihovih kolegov z drugih fakultet. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Udeleženci so se zavedali, da »začenja s tem trenutkom nova doba in da lahko potremo, da so bili tudi oni prisotni, kakor je nekoč Goethe označil velik zgodovinski trenutek. Zborovanje je slovesno otvoril mnogozasluzni predsednik vseučiliške komisije dr. Danilo Majaron, ki je v daljšem govoru podal zgodovinsko dosedanjega dela vseučiliške komisije, ki je sklenila otvoriti to jesen v Ljubljani popolno univerzo dosedanjega tipa, toda s popolno tehniško fakulteto. Danes se odvarja tehniški kurz za prvotelstvo kot prvi pričetek tega velikega slovenskega in jugoslovanskega popolnega vseučilišča. Orisal je razne borbe težave, proti katerim se imamo storiti, ter končal z apelom na pomoč središnje vlade in ostalih naših univerz, da pomagajo z vsemi silami, da se oživotvori Alma mater labacensis v resnici letos.

Za njim je poverjenik za prosveto prof. dr. Verstovšek otvoril v imenu deželne vlade in svojega poverjenikstva, poduk, se zahvalil vseučiliški komisiji in društvu inženirjev za dosedanje smoteno delo, ki se mu imamo zahvaliti, da moremo danes odvarjati to fakulteto, apeliral je na kolegi profesorje in na dijaštvo, naj smatrajo fakulteto za torišče zgolj resnega dela in učenja, ter prečital udanostno brzjavko našemu regentu in zahvalno brzjavko ministru za nauk Davidoviču. S tem je bila fakulteta otvorjena. Prvi je na novo otvorjeni fakulteti govoril v imenu društva inženirjev g. rudarski nadsvetnik Stergar, ki je orisal pomen in namen tehniškega študija za naše bodoče narodno gospodarstvo. Naj inženir — pionir našega gospodarstva procvita. — Izrazil je svojo zahvalo za dosedanje delo in apeliral na središnje vlado, naj hitro ukrene vse potrebno, da se takorekoč pričetek dela nadaljuje, da moremo že leto otvoriti celotno univerzo.

Podžupan dr. Karl Triller je v imenu mesta Ljubljane izrazil vseučiliški komisiji, društvu inženirjev in poverjenikstvu za uk zahvalo bele Ljubljane. V jednatem govoru je ponovil zgodovino — krizev pot slovenskega vseučilišča pod staro sovražno nam Avstrijo in naglasil, kako se raduje, da more kot zastopnik bele Ljubljane prisostvovati današnjemu činu, ko se zasaja sicer še rahlo ali zdravo drevo višje naše kulture.

Nato je docent, strojni inženir dr. Vidmar govoril svoje, tudi za laika izredno zanimivo, četudi znanstveno globoko zasnovano, prvo predavanje na slovenski tehniški o razvoju stroja, o ideji moderne strojne tehnike, o njegovi nalogi napram znanosti za izobrazbo naraščajo in praktično delo.

Slavije je bilo skromno in priučeno. Z lic vsakega udeleženca si čital radost in zadovoljenje nad tem trenutkom, zlasti pa na tem, da je otvorjenemu tehniškemu tečaju zagotovljeno delo takoj od začetka, ker je pripravljen za fakulteto že doslej nad 100 slušateljev prvotelnikov in jih pride še nekaj iz drugih pokrajin naše ujedinjene narodna Kraljevine.

Aprovizacija.

† Prodaja vojnega kruha. Če bi pri kakem peku primanjloval kruh ali če bi opustil peko aprovizacijskega kruha, naj se stranke zgleda v najbližnji vojni prodajalni, kjer bodo dobile na svoje rodbinske legitimacije kruh.

† Mast in špeh prodaja volnosa prodajalca v Oseposki ulici na nekazne mestnega magistrata. Cena masti 26 K in špeha 20 K za kg.

Aprovizacija južno železnice deli sladkor za mesec majnik. V zalozki ima tudi krompir, fižol in koruzni zdrob ter kis.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Ljubljana in tisk »Narodna pravica«.

Ključavničarje išče Kranjska tavnica željeza i bravarne robe v Kamniku. 5240

Iščem soho proti dobri nagradi. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5225

Kotija enovprezna, polkrita, se takoj proda. Naslov v upr. Slov. Naroda pod „Kotija/5237“. 5237

Sivilija na dom za popravila se išče. Ponudbe pod „Sivilija/5238“ na upr. Slov. Nar. 5235

Kontoristinja s prakso želi primerne službe za julij ali avgust. Ponudbe pod „Zanesljivost/5254“ na upr. Slov. Naroda. 5254

Več krojaških pomočnikov za veliko delo se takoj sprejme. Vpraša se pri tiskarji Götzel, Mestni trg št. 10. 5253

Dva fina žičnata modroca za v posteljo. Pogledata se lahko dopoldne v Krojaški ulici št. 1/II. 5252

Pisalni stroj, najboljši sestava, sasma (novi ili malo rabljen) želim kupiti. Ponude tiskarji Schwarzl, Zagreb, Preradovičeva 1. 3347

100 K nagrade, kdor mi preskrbi sobo v bližini Zvezde v 4. do 5 tednih. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 5188

Sveža jajca v originalnih zabojih a 1440 komadov proda po 70 vinarjev i komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej. Suppanz, Rogatec Sp. Stajerske. 3411

Sprejme se nekaj delavcev izveščanih v na pravi cementnih cevi. Delo tudi v akordu. Ivan Ogriš, starbenik, Ljubljana, Druberevo nabrežje št. 8. 5173

Prodajam kompletno barako, 6 m dolga, 4 m široka. Več lesa, mizarstva orodja, mizarstvo stroju (ponki), moško kolo. Avgust Povše, Glince 48. 5239

Vilo ali majhen gradit z vrhom ali malim parkom v ljubljanski okolici kupim takoj. N. N. Ponudbe pod šifro „Gradit 64“ na upravnistvo našega lista. 4921

Sprejmeta se proti dobri plači dva izurjena mizarstva pomočnika za delo pri strojih. Hrano in stanovanje imata lahko pri mojstru. Strojno mizarstvo Andrej Kregar, Vičarje št. Vid. 5080

Dva vrtna mojstra k večjemu vrtnemu aparatu. „Rapid“ z električnim pogonom, se išče. Spričevala potrebna, plača po dogovoru. — Sentjanski premogolop A. Jakl, Krmelj, Dolenjske. 5267

Išče se strojniki za na Hrvaško, ki se razumejo na električne in na vse stroje za drva in žage. Ponudbe z navedbo plače, nastopa službe in referencami na upr. Slovenskega Naroda pod „Strojnik/5075“. 5275

Sprejme se več mizarških pomočnikov s hrano in stanovanjem ter dobro plačo. Zglasiti se je osebno ali pismo pri Fran Kunstler, parna žaga in mizarstvo Litija. 5219

Domata učiteljica govori slovensko nemško, laško. Pouk v klaviru za začetnike. Pripravlja za izpite. Pomaga zaoštalim. Nastop takoj. Naslov na „Slovenski Narod“ pod Marjiva učiteljica. 5186

Štiti, trgovački putnik, želi nameščenje štiti, za državo S.H.S. Svestrano trgovački naobražen. Primilo bi i glavno zastupstvo eventualno i tvorničko stavarstvo večje trdnice ili tvornice se sedišem u Beogradu ili Zemunu. Adresa eži u upravnistvu Slov. naroda. 5208

2 spretna, prvovrstna brivca, samostojna delavca ter 2 spretni damski frizerki za valjasto frizuro (Naturwelle) in negovanje rok se sprejmo za sezijo 1919 v Rogoški Slatini Zagotavlja se visoka plača; pogoj znanje slovensčine in nemščine. Dopis na L. Dumljer, možik in damski frizer v Rogoški Slatini. 5256

Iščem dobro žensko osebo, ki bi bila kuharica in opravljala hišne in vrtno posle s še jedno devojko. Stan in dohoda ohranja. Plača po dogovoru. Ponudbe Dr. J. Sodiča kotaršem Jetašnik Drubinskepolje (Hrvaška). 5256

Prvovrstno pralno in toaletno milo ima v zalogi Josip Rajster, trgovec v Šentlenu. — Zahtevajte vzorce in oferte. —

MILO

Foto-Atelije „HELIOS“

Franca Jožefa cesta št. 5.
v slovenskih rokah
Prevzel: VELIČAN BESTER, fotograf,
ter se priporoča slavnemu očinstvu.

Kupim

4 vagone zidne opeke, nove ali stare.
Ponudbe s ceno na Anten Polana, valjani mlin, Radobe pri Zidnem mestu.

Alojzij in Valentin Accetto

možna stavbenika in sodne zapr. omlila, Ljubljana, Trnovski priazn 14.
prevzemata in izvršujeta vsa stavbna dela, kakor tudi vsakovrstna projektiranja in napravo načrtov in visoke stavbe, cerkve, javne šole, zadolje omlila, tehnična mnenja i. t. d. — Ob enem imata tudi oblatveno dovoljeno zasebno posredovalnico za nakup in prodajo posestev, kakor hiše, zemljišča, gozdov i. t. d. 930

Ugodna naložitev kapitala

Popolnoma opremljen HOTEL z živahnim prometom, pred vojno prezidan, ob železnici v južnoštajerskem mestu, s prostornimi stranskimi poslopi, vsled ugodne lege za vsako drugo podjetje pripraven, se proda pod ugodnimi pogoji. 5210

Naslov se izve v upravnistvu Slovenskega Naroda.

Kupi se otroški dobro ohranjen športni vozček, Poljska cesta 20, pritišče deano. 5128

Klenar se sprejme v trgovino mehanega blaga. IVAN SLAVIČ, 5191

Vročina za soliste se proda. — Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5251

Večja množina vrh za ogije se kupi. St. Nar. pod „Vrha/5264“. 5264

Pisalni stroj, ameriki, malo rabljen, kolezi: možko in damski. Poizvedbe naj se naslovijo pod „poštne ležice Domale 12“. 5268

Tovorni avto, nosi 3000 do 3500 kg, samo dobra znamka kupi E. Fritsl, Vuhred in prosil ponudb s ceno. 5262

Na prodaj sta dve dobro ohranjeni kolezi: možko in damski. Poizvedbe naj se naslovijo pod „poštne ležice Domale 12“. 5262

Vino 45 hl dobrega rdečega vina je na prodaj. Cenj. ponudbe na upr. pod „Polejce/5244“ na upr. Slovenskega Naroda. 5244

Kupi se prazilnik sicer v dobrem stanju. Ponudbe pod „Prazilnik/5225“ na upr. Slov. Naroda. 5225

Prodaj se trgovina v Ljubljani, na zelo prometnem kraju s popolnim inventarjem. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5192

Prodajalka želi vstopiti v trgovino z mehanim blagom naitraje gre na delo a gre tudi v mesto. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5200

Mehlovana soba z električno razsvetlavo in seraratnim vodom, se išče, event tudi hrana. Dopisi pod „Biljina poštnega urada/5258“ na upr. Slov. Nar. 5258

Več čevljarških pomočnikov in šteparic se sprejme. Pismene ponudbe pod „štev. 100“ poštne ležice (Poste restante) Ljubljana I. 5246

Zagaj z večletno prakso, več brušenju žag, se sprejme takoj. Plača po dogovoru isto. — Ponudbe tam se sprejme. — Na pošti predal „štev. 54“. 8132

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kodvorom, Ljubljana. 2048

Bukova drva se prodajajo v polenih na metre in v vagone, kakor tudi na drobno klanu, od 500 kg naprej in se dostavljajo o poljubno tudi na dom Josip Plankar, Dolenjska cesta št. 5, gostilna Kramar. 7828

Lepo možko obleko dobi, kdor prestanovanje dveh do treh sob z vsem in elektr. razsvetljavo za avgust. Ponudbe pod dve osebi — poštneležice Ljubljana I. V. 5233

Iščem dobro žensko osebo, ki bi bila kuharica in opravljala hišne in vrtno posle s še jedno devojko. Stan in dohoda ohranja. Plača po dogovoru. Ponudbe Dr. J. Sodiča kotaršem Jetašnik Drubinskepolje (Hrvaška). 5256

2 spretna, prvovrstna brivca, samostojna delavca ter 2 spretni damski frizerki za valjasto frizuro (Naturwelle) in negovanje rok se sprejmo za sezijo 1919 v Rogoški Slatini Zagotavlja se visoka plača; pogoj znanje slovensčine in nemščine. Dopis na L. Dumljer, možik in damski frizer v Rogoški Slatini. 5256

Prvovrstno pralno in toaletno milo ima v zalogi Josip Rajster, trgovec v Šentlenu. — Zahtevajte vzorce in oferte. —

MILO

Foto-Atelije „HELIOS“

Franca Jožefa cesta št. 5.
v slovenskih rokah
Prevzel: VELIČAN BESTER, fotograf,
ter se priporoča slavnemu očinstvu.

Kupim

4 vagone zidne opeke, nove ali stare.
Ponudbe s ceno na Anten Polana, valjani mlin, Radobe pri Zidnem mestu.

Alojzij in Valentin Accetto

možna stavbenika in sodne zapr. omlila, Ljubljana, Trnovski priazn 14.
prevzemata in izvršujeta vsa stavbna dela, kakor tudi vsakovrstna projektiranja in napravo načrtov in visoke stavbe, cerkve, javne šole, zadolje omlila, tehnična mnenja i. t. d. — Ob enem imata tudi oblatveno dovoljeno zasebno posredovalnico za nakup in prodajo posestev, kakor hiše, zemljišča, gozdov i. t. d. 930

Ugodna naložitev kapitala

Popolnoma opremljen HOTEL z živahnim prometom, pred vojno prezidan, ob železnici v južnoštajerskem mestu, s prostornimi stranskimi poslopi, vsled ugodne lege za vsako drugo podjetje pripraven, se proda pod ugodnimi pogoji. 5210

Naslov se izve v upravnistvu Slovenskega Naroda.

300 kron nagrade

tistemu, ki mi pomaga dobiti tako

v najem majhen dom

mašino posneto, vilo ali kaj podobno za dva ali tri ali več ali manj, primerna mojim potrebam. Pogoji: dom bi moral imeti vsaj neobhodno pohištvo, kadi, kupa, mize in se več kot 30 km od Ljubljane. Ponudbe pod „Zanesljivost/5118“ na upravnistvo Slov. Naroda. 5118

Čevljarški pomočnik se sprejme. — 50 K dnevno. Zelena jama 128. 5264

Košni stroj in obrabalec, dobro ohranjen, napredaj pri iz. Otok, Vrhnja št. 1. 5260

Kapin v Ljubljani v sredini mesta. Cenj. ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „Slovenec/5267“. 5267

M. Premru, Vojak pri Celju, pričakuje pisma. 5242

Vrsto možno sabih po najvišji kupim. Cenj. ponudbe na Franjo Kolar, Celje. 5242

Spretnega urarskega pomočnika sprejme takoj proti dobremu plačilu Rudolf Rus, vrar v Kranju. 5241

Elegantna dvovrsta kočila (Lan-dauer) se prodajata. Naslov: Smetič, Stojice št. 23. pri Ljubljani. 5257

Dobro izveščanega poštnega kočila iščem k paru lepih konj. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5269

Spretnega nadmornika sprejme ven. mlin v Jugoslaviji. Pogoji so: dolgoletno službovanje v tem poslu, izveščanost v montaži mlinarskih strojev. Ponudbe s prepisi spričeval, navedbo plačilnega zahtevka, kakor tudi čas moškega vstopa, so nasloviti pod „Prva meč/5266“ na upr. Slov. Nar. 5266

Prodaj se: Proda se:

otroška postelja, banja, kuhinjska posoda odeje bukova drva in različne druge stvari. — Ogleda se lahko od 19 do 20 maja od 10 do 6 ure zvečer v Kopališki ulici št. 7. 5255

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

Moško kolo

se proda. — 50 K dnevno. Zelena jama 128. 5264

Košni stroj in obrabalec, dobro ohranjen, napredaj pri iz. Otok, Vrhnja št. 1. 5260

Kapin v Ljubljani v sredini mesta. Cenj. ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „Slovenec/5267“. 5267

M. Premru, Vojak pri Celju, pričakuje pisma. 5242

Vrsto možno sabih po najvišji kupim. Cenj. ponudbe na Franjo Kolar, Celje. 5242

Spretnega urarskega pomočnika sprejme takoj proti dobremu plačilu Rudolf Rus, vrar v Kranju. 5241

Elegantna dvovrsta kočila (Lan-dauer) se prodajata. Naslov: Smetič, Stojice št. 23. pri Ljubljani. 5257

Dobro izveščanega poštnega kočila iščem k paru lepih konj. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5269

Spretnega nadmornika sprejme ven. mlin v Jugoslaviji. Pogoji so: dolgoletno službovanje v tem poslu, izveščanost v montaži mlinarskih strojev. Ponudbe s prepisi spričeval, navedbo plačilnega zahtevka, kakor tudi čas moškega vstopa, so nasloviti pod „Prva meč/5266“ na upr. Slov. Nar. 5266

Prodaj se: Proda se:

otroška postelja, banja, kuhinjska posoda odeje bukova drva in različne druge stvari. — Ogleda se lahko od 19 do 20 maja od 10 do 6 ure zvečer v Kopališki ulici št. 7. 5255

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodaj se: Proda se:

črna damski plašč, črna krilo, nove hlače za 4 letnega dečka, 2 damska modročka, 1 bluza 3 slamniki, novi beli nizki čevlji št. 37 1/2 klekljana robica, — vse zelo poceni Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5261

Prodajam vaš vagon konjskega sena in slame

v prebranem stanju. — Vprašanja na

FRANC OSET, veletrgovina, Vransko pri Celju.

Javna dražba.

V turek, dne 20. t. m. ob 15. uri se vrši pri komandi mesta Ljubljane javna dražba navadnih preprog in enega pianina.

Komanda mesta Ljubljane.

Za majniške izletnike

— se priporoča z dobro postrežbo po primerni ceni

hotel „Triglav“ Bled.

Obvestilo!

Vijudno naznanjamo, da smo prevzeli trgovino in delavnico od gosp. J. Hlavke v Ljubljani, Prešernova ulica 5, kjer bomo kot prej prodajali in izdelovali kirurške instrumente, vse vrste ortopedičnih protez in bandaz, po zmernih cenah.

Priporočamo se gg. zdravnikom v Ljubljani in